

Vergaderjaar 2017–2018

34 960 XVI

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2018 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	Artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel	2
B.	Begrotingstoelichting	3
	1. Leeswijzer	3
	2. Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	3
	3. De beleidsartikelen	3
	4. De niet-beleidsartikelen	30
	5. Financieel Beeld Zorg	37

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2018 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

Tevens wordt in onderdeel B een actueel beeld gegeven van de uitgaven onder het Budgettair Kader Zorg (BKZ) en van de financiering van de zorgsector in het jaar 2018.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge

De Minister voor Medische Zorg,
B.J. Bruins

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

De mutaties in deze suppletoire begroting bestaan uit herschikkingen binnen de begrotingsuitgaven of binnen de premie-uitgaven, uit overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken, uit financieringsverschuivingen tussen premiemiddelen en begrotingsmiddelen en uit middelen die generaal aan de VWS-begroting zijn toegevoegd, dan wel middelen die generaal vrijvallen. De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Voorjaarsnota 2018, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt.

Om de leesbaarheid van de toelichting op de beleidsartikelen te bevorderen zijn de volgende uitgangspunten toegepast:

1. Naast de beleidsmatig relevante mutaties worden de mutaties toegelicht als het hiermee gepaard gaande bedrag voor de uitgaven en ontvangsten op de instrumenten binnen een subartikelonderdeel hoger is dan € 2,5 miljoen. Eveneens kunnen bedragen onder deze norm worden toegelicht indien politiek relevant.
2. Voor wat betreft de verplichtingenmutaties wordt per artikel enkel het saldo weergegeven.

Er zijn in deze suppletoire wet geen wijzigingen in de begrotingsstaten van de agentschappen.

2. Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2018 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000).

	Art.	Uitgaven 2018
Stand vastgestelde begroting		15.339.447
<i>Belangrijkste suppletoire mutaties:</i>		
Stimuleren E health en versterken inzet ICT GGZ	2	- 14.300
Transitie jeugd	5	35.000
Sport en bewegen in de buurt	6	- 48.330
Zorgtoeslag	8	- 235.300
Eigenaarsbijdrage RIVM	9	13.500
Apparaatsuitgaven	10	52.935
Loonbijstelling	11	69.286
Taakstelling	11	9.162
Diverse		28.361
Stand 1° suppletoire begroting 2018		15.249.761

Overzicht belangrijkste suppletoire ontvangsten mutaties 2018 (bedragen x € 1.000).

	Art.	Ontvangsten 2018
Stand vastgestelde begroting		99.585
Wanbetalers en onverzekerden	4	4.600
Apparaatsontvangsten	10	11.899
Stand 1° suppletoire begroting 2018		116.084

3 De beleidsartikelen

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 1 Volksgezondheid.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grotting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
Verplichtingen	652.043	3.000	655.043	662.043	42.970	705.013	- 4.986	9.172	9.041	9.041
Uitgaven	666.585	3.000	669.585	676.585	9.520	686.105	7.514	9.172	9.041	9.041
Waarvan juridisch verplicht	97,3%					95,5%				
1. Gezondheidsbescherming	110.257	0	110.257	110.757	1.754	112.511	176	176	211	211
<i>Subsidies</i>	<i>8.038</i>	<i>0</i>	<i>8.038</i>	<i>8.038</i>	<i>170</i>	<i>8.208</i>	<i>475</i>	<i>475</i>	<i>350</i>	<i>250</i>
Uitvoering landelijke nota gezondheidsbeleid / Nationaal Programma Preventie	8.038	0	8.038	8.038	- 180	7.858	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	350	350	475	475	350	250
<i>Opdrachten</i>	<i>2.146</i>	<i>0</i>	<i>2.146</i>	<i>2.146</i>	<i>584</i>	<i>2.730</i>	<i>246</i>	<i>235</i>	<i>123</i>	<i>0</i>
Overig	2.146	0	2.146	2.146	584	2.730	246	235	123	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>99.481</i>	<i>0</i>	<i>99.481</i>	<i>99.981</i>	<i>991</i>	<i>100.972</i>	<i>- 554</i>	<i>- 543</i>	<i>- 271</i>	<i>- 48</i>
Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit	81.380	0	81.380	81.380	493	81.873	467	467	467	467
RIVM: wettelijke taken en beleidsondersteuning	16.101	0	16.101	16.601	1.257	17.858	0	0	0	0
zorgbreed	2.000	0	2.000	2.000	- 759	1.241	- 1.021	- 1.010	- 738	- 515
Overig	592	0	592	592	9	601	9	9	9	9
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>114</i>	<i>0</i>	<i>114</i>	<i>114</i>	<i>9</i>	<i>123</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>9</i>
College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden	114	0	114	114	9	123	9	9	9	9
Lokaal verbinden	208	0	208	208	0	208	0	0	0	0
Overig	270	0	270	270	0	270	0	0	0	0
2. Ziektepreventie	481.829	3.000	484.829	485.429	2.307	487.736	9.425	9.430	8.989	8.989
<i>Subsidies</i>	<i>248.363</i>	<i>3.000</i>	<i>251.363</i>	<i>251.363</i>	<i>- 4.434</i>	<i>246.929</i>	<i>- 80</i>	<i>- 84</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Ziektepreventie	12.118	3.000	15.118	15.118	3.566	18.684	- 80	- 84	0	0
RIVM: Regelingen publieke en seksuele gezondheid	210.245	0	210.245	210.245	0	210.245	0	0	0	0
Niet Invasieve Prenatale Test (NIPT)	26.000	0	26.000	26.000	- 8.000	18.000	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	<i>7.738</i>	<i>0</i>	<i>7.738</i>	<i>7.738</i>	<i>0</i>	<i>7.738</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
(Vaccin)onderzoek	7.427	0	7.427	7.427	0	7.427	0	0	0	0
Overig	311	0	311	311	0	311	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>224.732</i>	<i>0</i>	<i>224.732</i>	<i>225.332</i>	<i>6.741</i>	<i>232.073</i>	<i>9.505</i>	<i>9.514</i>	<i>8.989</i>	<i>8.989</i>
RIVM: Opdrachtverlening	224.732	0	224.732	225.332	6.741	232.073	9.505	9.514	8.989	8.989
Centra	996	0	996	996	0	996	0	0	0	0
Overig	996	0	996	996	0	996	0	0	0	0

	Stand- ontwerpbe- gorting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
3. Gezondheidsbevordering	56.028	0	56.028	61.928	5.218	67.146	- 2.028	- 375	- 100	- 100
<i>Subsidies</i>	<i>35.769</i>	<i>0</i>	<i>35.769</i>	<i>41.369</i>	<i>5.640</i>	<i>47.009</i>	<i>391</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Preventie van schadelijk middeleengebruik (alcohol, drugs en tabak)	8.077	0	8.077	8.677	490	9.167	790	790	790	790
Gezonde leefstijl en gezond gewicht	13.958	0	13.958	13.958	0	13.958	0	0	0	0
Letselpreventie	4.294	0	4.294	4.294	-98	4.196	0	0	0	0
Bevordering kwaliteit en toegankelijkheid zorg	5.038	0	5.038	5.038	50	5.088	50	50	50	50
Bevordering van seksuele gezondheid	2.772	0	2.772	7.772	-50	7.722	-50	-50	-50	-50
Overig	1.630	0	1.630	1.630	5.248	6.878	-399	-790	-790	-790
<i>Opdrachten</i>	<i>4.687</i>	<i>0</i>	<i>4.687</i>	<i>4.987</i>	<i>1.338</i>	<i>6.325</i>	<i>- 1.060</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	3.100	0	3.100	3.100	0	3.100	0	0	0	0
Communicatie verhoging leeftijdsgrenzen alcohol en tabak	1.060	0	1.060	1.060	- 1.060	0	- 1.060	0	0	0
Overig	527	0	527	827	2.398	3.225	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>693</i>	<i>0</i>	<i>693</i>	<i>693</i>	<i>- 325</i>	<i>368</i>	<i>- 266</i>	<i>- 275</i>	<i>81</i>	<i>81</i>
Overig	693	0	693	693	- 325	368	- 266	- 275	81	81
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>246</i>	<i>0</i>	<i>246</i>	<i>246</i>	<i>- 105</i>	<i>141</i>	<i>- 537</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	246	0	246	246	- 105	141	- 537	0	0	0
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>14.633</i>	<i>0</i>	<i>14.633</i>	<i>14.633</i>	<i>- 1.330</i>	<i>13.303</i>	<i>- 556</i>	<i>- 100</i>	<i>- 181</i>	<i>- 181</i>
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	13.559	0	13.559	13.559	- 256	13.303	- 256	- 256	- 256	- 256
Overig	1.074	0	1.074	1.074	- 1.074	0	- 300	156	75	75
4. Ethiek	18.471	0	18.471	18.471	241	18.712	- 59	- 59	- 59	- 59
<i>Subsidies</i>	<i>17.421</i>	<i>0</i>	<i>17.421</i>	<i>17.421</i>	<i>0</i>	<i>17.421</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Abortusklinieken	15.755	0	15.755	15.755	0	15.755	0	0	0	0
Beleid Medische Ethiek	1.666	0	1.666	1.666	0	1.666	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	<i>336</i>	<i>0</i>	<i>336</i>	<i>336</i>	<i>0</i>	<i>336</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	336	0	336	336	0	336	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>714</i>	<i>0</i>	<i>714</i>	<i>714</i>	<i>241</i>	<i>955</i>	<i>- 59</i>	<i>- 59</i>	<i>- 59</i>	<i>- 59</i>
CIBG: Uitvoeringstaken medische ethiek	714	0	714	714	241	955	- 59	- 59	- 59	- 59
Ontvangsten	8.403	0	8.403	8.403	0	8.403	0	0	0	0
Bestuurlijke boetes	5.400	0	5.400	5.400	0	5.400	0	0	0	0
Overig	3.003	0	3.003	3.003	0	3.003	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

Artikel 1 Volksgezondheid

2. Ziektepreventie

Subsidie

Ziektepreventie

In 2018 zal een schikking worden getroffen met ouders die de Staat aansprakelijk hebben gesteld voor het ontstaan van narcolepsie bij hun kinderen, mogelijk als gevolg van vaccinatie met Pandemrix, het vaccin tegen de Mexicaanse griep in 2009. De hoogte van de overeenkomsten is afhankelijk van de individuele schade en inschatting door medische experts over de relatie tussen de aandoening en het vaccineren. Hiervoor is incidenteel een budget beschikbaar van € 5 miljoen.

Daarnaast is € 1,3 miljoen overgeheveld naar artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning voor de uitvoering van het project Terugdringen Antibioticaresistentie (ABR) in verpleeghuizen door Vilans. Daarnaast is er nog een aantal kleinere mutaties waardoor het budget per saldo met € 3,6 miljoen wordt verhoogd.

Niet Invasieve Prenatale Test (NIPT)

Op basis van de ingediende subsidieaanvragen van de 3 UMC's is het benodigde budget voor 2018 circa € 18 miljoen. Het beschikbare budget wordt daarom met € 8 miljoen neerwaarts bijgesteld en het beschikbare budget voor de subsidieregeling is daarom met € 8 miljoen naar beneden bijgesteld.

Bijdragen aan agentschappen

RIVM: Odrachtverlening Centra

Het Rijksvaccinatieprogramma wordt uitgebreid met de vaccinatie tegen meningokokken groep W infecties (zie brief van 25 september 2017, TK 32 739, nr. 279). De kosten bedragen € 10,7 miljoen in 2018 en structureel € 13,4 miljoen. In 2018 is voor deze uitbreiding van het Rijksvaccinatieprogramma € 6,7 miljoen extra budget beschikbaar gesteld. Dekking van de kosten wordt deels (€ 4 miljoen per jaar) gevonden in de middelen die beschikbaar waren voor de aanschaf van Antivirale middelen. Met brief van 6 juni 2017, TK 32 739, nr. 271 is besloten dat nu geen nieuwe antivirale middelen worden aangeschaft voor de strategische voorraad.

3. Gezondheidsbevordering

Subsidies

Overig

In aanloop naar het nog te sluiten Preventieakkoord financiert VWS in 2018 eenmalige no-regret maatregelen. Deze maatregelen betreffen intensiveringen van bestaande maatregelen op de drie thema's alcoholgebruik, roken en overgewicht. Subsidies betreffen de initiatieven Rookvrije omgeving kind, Gezonde school en omgeving, Gezonde kind opvang en Care for obesity (totaal € 3,6 miljoen).

Ook voor de verdere uitwerking van de regeerakkoordmaatregel «Experimenten wietteelt in een gesloten coffeeshopketen» zet VWS in 2018 middelen in (€ 0,5 miljoen).

Opdrachten

Overig

In aanloop naar het nog te sluiten Preventieakkoord financiert VWS in 2018 eenmalige no-regret maatregelen. Deze maatregelen betreffen intensiveringen van bestaande maatregelen op de drie thema's alcoholgebruik, roken en overgewicht. Opdrachten betreffen een campagne en masterplan Rookvrij opgroeien en intensivering aanpak alcohol met een intensivering van de NIX18 campagne (totaal € 2,2 miljoen).

Artikel 2 Curatieve zorg

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 2 Curatieve zorg.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grotting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
Verplichtingen	3.052.782	2.100	3.054.882	3.054.882	- 52.595	3.002.287	- 103.751	9.289	- 42.074	- 24.313
Uitgaven	3.521.459	2.100	3.523.559	3.523.559	- 15.081	3.508.478	- 20.205	10.089	- 42.074	- 24.313
Waarvan juridisch verplicht (%)	99,4%					99,5%				
1. Kwaliteit en veiligheid	213.790	0	213.790	213.790	- 10.745	203.045	7.507	48.591	8.991	6.991
<i>Subsidies</i>	<i>195.300</i>	<i>0</i>	<i>195.300</i>	<i>195.300</i>	<i>- 13.397</i>	<i>181.903</i>	<i>190</i>	<i>23.374</i>	<i>9.374</i>	<i>9.374</i>
IKNL en NIKI	52.466	0	52.466	52.466		52.466				
Zwangerschap en geboorte Registratie en uitwisseling zorggegevens (PALGA)	5.323	0	5.323	5.323		5.323				
Ontsluiten patiëntgegevens ziekenhuizen	3.648	0	3.648	3.648		3.648				
Stimuleren E health en versterken inzet ICT GGZ	47.875	0	47.875	47.875		47.875				
Nederlandse transplantatie stichting	25.000	0	25.000	25.000	- 14.300	10.700	- 3.200	17.000		
Orgaan donatie en transplan- tatie	3.705	0	3.705	3.705	39	3.744	39	39	39	39
Expertisefunctie zintuigelijk gehandicapten	6.781	0	6.781	6.781	- 1.035	5.746	250	3.000	6.000	6.000
Antibioticaresistentie	21.967	0	21.967	21.967		21.967				
Basisondersteuning Research Prinses Maxima Centrum	10.000	0	10.000	10.000		10.000				
Subsidiering Borstvergro- ting transgenders ¹	4.114	0	4.114	4.114		4.114				
Overig	4.200	0	4.200	4.200	- 4.200	0	- 4.200	- 4.200	- 2.800	- 2.800
	10.221	0	10.221	10.221	1.899	16.320	3.101	3.335	3.335	3.335
<i>Oprichtingen</i>	<i>7.510</i>	<i>0</i>	<i>7.510</i>	<i>7.510</i>	<i>4.693</i>	<i>12.203</i>	<i>8.119</i>	<i>1.419</i>	<i>- 1.581</i>	<i>- 1.581</i>
Kwaliteitsbeleid Paramedi- sche zorg	1.000	0	1.000	1.000	- 220	780	- 34			
Voorwaardelijke Toelating Publiekscampagne orgaando- natie	720	0	720	720		720				
Overig	1.800	0	1.800	1.800	6.500	8.300	10.000	3.000		
	3.990	0	3.990	3.990	- 1.587	2.403	- 1.847	- 1.581	- 1.581	- 1.581
<i>Bidragen aan agentschappen</i>	<i>7.284</i>	<i>0</i>	<i>7.284</i>	<i>7.284</i>	<i>285</i>	<i>7.569</i>	<i>1.030</i>	<i>25.630</i>	<i>3.030</i>	<i>1.030</i>
aCBG	2.700	0	2.700	2.700	0	2.700	0	0	0	0
CIBG; Donorregister	2.440	0	2.440	2.440	0	2.440	600	25.200	2.600	2.600
Overig	2.144	0	2.144	2.144	285	2.429	430	430	430	- 1.570
<i>Bidragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>3.696</i>	<i>0</i>	<i>3.696</i>	<i>3.696</i>	<i>- 2.326</i>	<i>1.370</i>	<i>- 1.832</i>	<i>- 1.832</i>	<i>- 1.832</i>	<i>- 1.832</i>
Beschikbaarheid Medische produkten	2.000	0	2.000	2.000	- 2.000	0	- 2.000	- 2.000	- 2.000	- 2.000
Overig	1.696	0	1.696	1.696	- 326	1.370	168	168	168	168
2. Toegankelijkheid en betaalbaar- heid van de zorg	3.252.355	2.100	3.254.455	3.254.455	- 6.831	3.247.624	- 29.207	- 39.522	- 52.085	- 32.324

	Stand ontwerpbe- gorting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
<i>Subsidies</i>	41.448	0	41.448	41.448	771	42.219	9.066	3.267	1.722	89
Sluitende aanpak verwarde personen	13.524	0	13.524	13.524	-140	13.384	4.050	-1.800		
Eerstelijns gezondheidscentra in VINEX-gebieden	2.000	0	2.000	2.000		2.000				
Kwaliteitsgelden Wijkverple- ging	1.400	0	1.400	1.400		1.400				
Uitvoering wet verplichte GGZ	905	0	905	905		905				
Vertrouwenspersoon in de ggz	6.541	0	6.541	6.541		6.541				
Suicidepreventie	4.040	0	4.040	4.040		4.040				
Subsidieregeling Borstvergro- ting transgenders	0	0	0	0	2.100	2.100	4.200	4.200	2.800	2.800
Overig	13.038	0	13.038	13.038	3.011	11.849	5.016	5.067	1.722	89
<i>Bekostiging</i>	3.182.583	2.100	3.184.683	3.184.683	0	3.184.683	-36.600	-38.600	-49.900	-30.500
Rijksbijdrage Zorgverzeke- ringsfonds voor financiering van verzekerden 18-	2.693.800	2.100	2.695.900	2.695.900	0	2.695.900	-36.600	-38.600	-49.900	-30.500
Rijksbijdrage dempen premie ten gevolgen van HLZ	451.000	0	451.000	451.000	0	451.000	0	0	0	0
Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelin- gen	37.783	0	37.783	37.783	0	37.783	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	20.725	0	20.725	20.725	-4.095	16.630	3.337	337	587	587
Kwaliteit, veiligheid, doelmatigheid hulpmiddelen	3.200	0	3.200	3.200	-539	2.661	-413	-413	-413	-413
Tolkenvoorziening huisartsen - statushouders	2.805	0	2.805	2.805		2.805				
Publiekscampagne Depressie Pilot Inbedding Psychosociale zorg bij somatische aandoe- ningen	1.000	0	1.000	1.000	-1.000	0				
Overig	4.000	0	4.000	4.000	0	4.000	0			1.000
	9.720	0	9.720	9.720	-2.556	7.164	3.750	750	1.000	
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	1.569	0	1.569	1.569	890	2.459	892	892	892	892
CIBG: WPG/GVS/APG	1.569	0	1.569	1.569	890	2.459	892	892	892	892
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	6.030	0	6.030	6.030	-4.397	1.633	-5.902	-5.418	-5.386	-3.392
ZonMW: gepast gebruik genees- en hulpmiddelen	6.030	0	6.030	6.030	-4.397	1.633	-5.902	-5.418	-5.386	-3.392
3. Ondersteuning van het stelsel	55.314	0	55.314	55.314	2.495	57.809	1.495	1.020	1.020	1.020
<i>Subsidies</i>	4.607	0	4.607	4.607	2.665	7.272	0	0	0	0
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen	1.243	0	1.243	1.243	25	1.268	0	0	0	0
Overgang integrale tarieven medisch-specialistische zorg	2.720	0	2.720	2.720	2.640	5.360	0	0	0	0
Overig	644	0	644	644	0	644	0	0	0	0

	Stand ontwerpbe- grotting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begrotting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begrotting	Stand 1° supplettoire begrotting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
<i>Inkomensoverdrachten</i>	22.056	0	22.056	22.056	20	22.076	20	20	20	20
Overgangsregeling FLOWUT ouderenregeling ambulance- personeel	21.950	0	21.950	21.950	0	21.950	0	0	0	0
Overig	106	0	106	106	20	126	20	20	20	20
<i>Opdrachten</i>	4.544	0	4.544	4.544	700	5.244	400	400	400	400
Risicoverening	1.927	0	1.927	1.927	0	1.927	0	0	0	0
Uitvoering zorgverzekering- stelsel	508	0	508	508	700	1.208	400	400	400	400
Overig	2.109	0	2.109	2.109	0	2.109	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	15.815	0	15.815	15.815	- 1.835	13.980	- 400	- 400	- 400	- 400
CJIB: Onverzekerden en wanbetalers	15.815	0	15.815	15.815	- 1.835	13.980	- 400	- 400	- 400	- 400
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	4.075	0	4.075	4.075	945	5.020	1.475	1.000	1.000	1.000
SVB: Onverzekerden	3.600	0	3.600	3.600	- 580	3.020	0	0	0	0
Overig	475	0	475	475	1.525	2.000	1.475	1.000	1.000	1.000
<i>Bijdragen aan andere begro- tingshoofdstukken</i>	4.217	0	4.217	4.217	0	4.217	0	0	0	0
VenJ: Bijdrage C2000	4.217	0	4.217	4.217	0	4.217	0	0	0	0
Ontvangsten	1.053	0	1.053	1.053	0	1.053	0	0	0	0
Overig	1.053	0	1.053	1.053	0	1.053	0	0	0	0

¹ Dit betreft geen mutatie, maar een correctie van de begroting.

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

1. Kwaliteit en veiligheid

Subsidies

Stimuleren E health en versterken inzet ICT GGZ

Het budget voor het Versnellingsprogramma informatie-uitwisseling patiënt en professional (VIPP) is overgeheveld naar 2020 omdat het programma later start dan voorzien.

Daarnaast is voor de uitvoeringskosten van de VIPP regelingen MSZ en GGZ € 0,3 miljoen overgeheveld naar artikel 10 Apparaatsuitgaven.

Subsidie borstvergroting transgenders

Het budget is in de begroting per abuis gepresenteerd onder artikelonderdeel 1 in plaats van artikelonderdeel 2 Toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg (€ 4,2 miljoen). Dit wordt nu gecorrigeerd. Dit betreft geen mutatie, maar een correctie van de begroting.

Overig

Om de besparing van € 1,9 miljard zoals overeengekomen in het RA te kunnen realiseren, zullen met verschillende sectoren HLA's gesloten moeten worden. Een bedrag van € 2 miljoen is nodig om met deze sectoren afspraken te kunnen maken over besparingen en deze ook uit te kunnen voeren. Het betreft flankerend beleid om de akkoorden uit te voeren.

Opdrachten

Publiekscampagne orgaandonatie

Op 13 februari 2018 heeft de Eerste Kamer het initiatiefwetsvoorstel van het lid Dijkstra (D66) tot invoering van een actief DonorRegistratiesysteem (ADR) aangenomen. De kosten bestaan uit het aanschrijven en registreren door het Donorregister van alle ongeregistreerde inwoners, het geven van voorlichting over de systeemwijziging en oproep tot registratie, het geven van voorlichting in verband met informed consent voor de categorie geen bezwaar en de structurele kosten voor de registratie van 18-jarigen en nieuw ingezetenen. In 2018 is hiervoor € 6,5 miljoen beschikbaar gesteld, € 10 miljoen in 2019 en € 3 miljoen in 2020.

2. Toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg

Subsidies

Subsidie borstvergroting transgenders

Het budget is in de begroting per abuis gepresenteerd onder artikelonderdeel 1 in plaats van artikelonderdeel 2 Toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg (€ 4,2 miljoen). Dit wordt nu gecorrigeerd. Dit betreft geen mutatie, maar een correctie van de begroting.

Daarnaast is het budget als gevolg van het later van start gaan van de subsidieregeling met € 2,1 miljoen verlaagd.

Overig

In het Regeerakkoord zijn innovatiemiddelen beschikbaar gesteld voor digitaal ondersteunende zorg. De middelen worden ingezet voor het implementeren ehealth, het vergroten van gepast gebruik en voor stimuleringsregeling Medmij. Voor 2018 is slechts inzet van € 7,1 miljoen voorzien en in 2019 € 12,9 miljoen. Om het gewenste kasritme te krijgen is via een kasschuif € 2,9 miljoen naar 2019 geboekt. Daarnaast is nog een aantal kleinere mutaties verwerkt (€ 0,2 miljoen).

Opdrachten

Overig

De WvGGZ zal later inwerking treden dan beoogd waardoor de kosten ook later zullen worden gemaakt. Deze kasschuif brengt de beschikbare middelen in het juiste kasritme (€ 3 miljoen).

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

ZonMw: goed gebruik hulpmiddelen

Voor het project Oncode is € 2 miljoen overgeheveld naar artikel 4 Zorgbreed beleid omdat de financiering via ZonMw projecten loopt. Daarnaast is € 0,8 miljoen overgeheveld naar artikel 4 Zorgbreed beleid voor het programma goed geneesmiddelen gebruik en is € 0,7 miljoen overgeheveld voor het programma goed gebruik hulpmiddelen. Voor het uitbreiden van de beoordelingscapaciteit voor geneesmiddelen bij het Zorginstituut Nederland is € 0,3 miljoen overgeheveld. Tot slot zijn budgetten binnen artikel 2 herschikt (€ 0,7 miljoen).

3. Ondersteuning van het stelsel

Subsidies

Overgang integrale tarieven medisch-specialistische zorg

Zoals in de tweede suppletore wet is vermeld is in 2017 zeer beperkt gebruik gemaakt van de subsidieregeling waarmee medisch specialisten in de periode 2017–2019 worden gefaciliteerd bij de overstap naar loondienst. De middelen die in 2017 niet nodig zijn, worden overgeheveld naar 2018 (€ 2,6 miljoen).

Artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grotting	Mutatie Via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
Verplichtingen	3.972.691	30.400	4.003.091	4.048.391	- 98.004	3.950.387	50.256	31.734	31.914	- 54.401
Uitgaven	3.905.370	30.400	3.935.770	3.981.070	7.036	3.988.106	55.196	34.774	34.954	- 51.361
Waarvan juridisch verplicht (%)	99,4%					98,3%				
1. Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen	112.325	17.000	129.325	174.625	2.706	177.331	21.459	21.040	14.955	5.140
<i>Subsidies</i>	<i>28.871</i>	<i>16.000</i>	<i>44.871</i>	<i>79.871</i>	<i>525</i>	<i>80.396</i>	<i>15.920</i>	<i>15.920</i>	<i>10.455</i>	<i>620</i>
Movisie	7.247	0	7.247	7.247	0	7.247	0	0	0	0
Volwaardig meedoen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sociale werkplaatsen	2.575	0	2.575	2.575	2.575	2.575	2.575	2.575	2.575	2.575
Ondersteuning vrijwilligers	1.023	0	1.023	1.023	1.023	1.023	1.023	1.023	1.023	1.023
Mezzo	2.200	0	2.200	2.200	2.200	2.200	2.200	2.200	2.200	2.200
Zorg en ondersteuning bij onbedoelde zwangerschap	1.531	0	1.531	1.531	1.531	1.531	1.531	1.531	1.531	1.531
Waardig ouder worden	0	0	0	31.000	31.000	31.000	31.000	31.000	31.000	31.000
Opvang slachtoffers	0	0	0	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
loverboys	0	0	0	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Onafhankelijke cliëntondersteuning	0	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Brede aanpak LVB, daklozen en zwervjongeren	0	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Gratis VOG	0	0	0	0	500	500	500	500	500	500
Overig	14.295	0	14.295	14.295	25	14.320	0	0	0	0
Opdrachten	83.454	1.000	84.454	94.754	2.181	96.935	5.539	5.120	4.500	4.520
Bovenregionaal gehandicap-tenvervoer	61.854	0	61.854	61.854	61.854	61.854	61.854	61.854	61.854	61.854
Evaluatie Wmo 2015	2.000	0	2.000	2.000	- 2.000	0	- 2.000	- 2.000	- 2.000	- 2.000
Categorale opvang slachtoffers mensenhandel	800	0	800	800	800	800	800	800	800	800
Doventolk en luisterend oor	14.267	0	14.267	14.267	1.050	15.317	15.317	15.317	15.317	15.317
Waardig ouder worden	0	0	0	10.300	0	10.300	10.300	10.300	10.300	10.300
Aanpak Laaggeletterdheid	2.000	0	2.000	2.000	- 1.425	575	575	575	575	575
Brede aanpak LVB, daklozen en zwervjongeren	0	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Gratis VOG	0	0	0	0	2.950	2.950	2.950	2.950	2.950	2.950
Overig	2.533	0	2.533	2.533	1.606	4.139	89	170	170	170
2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten	3.793.045	13.400	3.806.445	3.806.445	4.330	3.810.775	33.737	13.734	19.999	- 56.501
<i>Subsidies</i>	<i>115.669</i>	<i>8.000</i>	<i>123.669</i>	<i>123.669</i>	<i>- 10.284</i>	<i>113.385</i>	<i>- 10.043</i>	<i>- 10.032</i>	<i>- 10.772</i>	<i>- 9.772</i>
Vilans	4.754	0	4.754	4.754	153	4.907	17	15	15	15
Centrum Consultatie en Expertise (CCE)	11.210	0	11.210	11.210	112	11.322	112	112	112	112
InVoorZorg! (IVZ)	2.151	0	2.151	2.151	0	2.151	0	0	0	0

	Stand ontwerpbe- gorting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
<i>Joodse en Indische instellin- gen</i>	2.265	0	2.265	2.265	-1	2.264	0	0	0	0
Palliatieve zorg	24.691	8.000	32.691	32.691	-27	32.664	110	-31	-31	558
Dementie	3.412	0	3.412	3.412	0	3.412	0	0	0	0
Waardigheid en trots	35.291	0	35.291	35.291	-3.347	31.944	-665	-365	-290	-150
Programma gehandicapten- zorg	4.000	0	4.000	4.000	1.326	5.326	2.000	2.000	2.000	2.000
Kennisinfrastructuur	9.000	0	9.000	9.000	-5.257	3.743	-3.285	650	-350	-350
Overig	18.895	0	18.895	18.895	-3.243	15.652	-8.332	-12.413	-12.228	-11.957
<i>Bekostiging</i>	3.577.500	5.400	3.582.900	3.582.900	7.400	3.590.300	39.600	18.800	27.700	-49.800
Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)	3.577.500	5.400	3.582.900	3.582.900	7.400	3.590.300	39.600	18.800	27.700	-49.800
<i>Opdrachten</i>	3.413	0	3.413	3.413	3.814	7.227	4.180	4.966	3.071	3.071
Overig	3.413	0	3.413	3.413	3.814	7.227	4.180	4.966	3.071	3.071
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	96.463	0	96.463	96.463	3.400	99.863	0	0	0	0
Uitvoeringskosten SVB pgb	36.800	0	36.800	36.800	3.000	39.800	0	0	0	0
trekkingsrechten	59.663	0	59.663	59.663	300	59.963	0	0	0	0
Centrum Indicatiestelling Zorg	0	0	0	0	100	100	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	3.441	0	3.441	3.441	0	3.441	0	0	0	0
Overig	3.441	0	3.441	3.441	0	3.441	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

1. Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen

Opdrachten

Gratis VOG

Zoals in het Regeerakkoord opgenomen kunnen vrijwilligers, die werken met mensen in een afhankelijkheidssituatie, voortaan een gratis Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) aanvragen. Hiertoe wordt, vanwege operationalisering gedurende het jaar, het budget met € 3 miljoen verhoogd.

2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten

Subsidies

Waardigheid en trots

Voor het programma Waardigheid & Trots komt door een ander tempo ten aanzien van de regionale samenwerking en de vervallen subsidie voor het Maatschappelijk Debat een bedrag van € 3,4 miljoen niet tot besteding. Het budget wordt daarom met dit bedrag verlaagd.

Kennisinfrastructuur

Deze mutatie bestaat voornamelijk uit overhevelingen naar ZonMw. Om tot een adequate kennisinfrastructuur voor gehandicapten- en ouderenzorg te komen zijn door ZonMw twee programma's ontwikkeld, daarnaast zijn voor het programma Gewoon Bijzonder additionele middelen beschikbaar gesteld.

Overig

In het kader van verantwoord begroten heeft een technische herschikking plaatsgevonden tussen de instrumenten Subsidies en Opdrachten.

Bekostiging

Bijdrage in Kosten van Kortingen (BIKK)

De uitgavenraming voor de BIKK is op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB) bijgesteld (€ 7,4 miljoen).

Opdrachten

Overig

In het kader van verantwoord begroten heeft een technische herschikking plaatsgevonden tussen de instrumenten Subsidies en Opdrachten.

Artikel 4 Zorgbreed beleid

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 4 Zorgbreed beleid.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grotting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
Verplichtingen	934.428	11.750	946.178	958.878	- 103.800	855.078	- 68.494	- 101.013	- 78.327	21.250
Uitgaven	1.083.233	11.750	1.094.983	1.107.683	21.488	1.129.171	45.908	23.248	24.611	21.250
Waarvan juridisch verplicht (%)	98,7%					95,7%				
1. Positie cliënt	26.110	0	26.110	26.110	2.308	28.418	936	- 124	- 124	- 124
<i>Subsidies</i>	<i>19.893</i>	<i>0</i>	<i>19.893</i>	<i>19.893</i>	<i>- 464</i>	<i>19.429</i>	<i>27</i>	<i>27</i>	<i>28</i>	<i>28</i>
Patiënten- en gehandicapten-organisaties	19.893	0	19.893	19.893	- 575	19.318	- 73	27	25	28
Overig	0	0	0	0	111	111	100	0	3	0
<i>Opdrachten</i>	<i>6.217</i>	<i>0</i>	<i>6.217</i>	<i>6.217</i>	<i>2.772</i>	<i>8.989</i>	<i>909</i>	<i>- 151</i>	<i>- 152</i>	<i>- 152</i>
Ondersteuning cliëntorganisaties	3.847	0	3.847	3.847	0	3.847	0	0	0	0
Overig	2.370	0	2.370	2.370	2.772	5.142	909	- 151	- 152	- 152
2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	512.678	0	512.678	512.678	- 513	512.165	- 500	- 500	- 500	- 500
<i>Subsidies</i>	<i>491.226</i>	<i>0</i>	<i>491.226</i>	<i>491.226</i>	<i>- 500</i>	<i>490.726</i>	<i>- 500</i>	<i>- 500</i>	<i>- 500</i>	<i>- 500</i>
Stageplaatsen zorg / Stagefonds	112.000	0	112.000	112.000	0	112.000	0	0	0	0
Publieke Gezondheidszorgopleidingen	21.000	0	21.000	21.000	0	21.000	0	0	0	0
Vaccinatie stageplaatsen zorg	4.700	0	4.700	4.700	0	4.700	0	0	0	0
Opleiding tot verpleegkundig specialist/physician assistant	32.800	0	32.800	32.800	0	32.800	0	0	0	0
Opleidingsplaatsen jeugd ggz	1.500	0	1.500	1.500	0	1.500	0	0	0	0
Kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg	200.000	0	200.000	200.000	0	200.000	0	0	0	0
Versterking regionaal onderwijs- en arbeidsmarktbeleid	11.500	0	11.500	11.500	0	11.500	0	0	0	0
Arbeidsmarktagenda (sectorbreed)	25.000	0	25.000	25.000	0	25.000	0	0	0	0
Arbeidsmarktagenda (verpleeghuizen)	67.500	0	67.500	67.500	0	67.500	0	0	0	0
Verpleegkundige vervolopleidingen in een veranderend zorglandschap	8.000	0	8.000	8.000	0	8.000	0	0	0	0
Overig	7.226	0	7.226	7.226	- 500	6.726	- 500	- 500	- 500	- 500
<i>Opdrachten</i>	<i>9.509</i>	<i>0</i>	<i>9.509</i>	<i>9.509</i>	<i>- 13</i>	<i>9.496</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Opleidingen & beroepenstructuur	5.000	0	5.000	5.000	0	5.000	0	0	0	0
Overig	4.509	0	4.509	4.509	- 13	4.496	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>10.204</i>	<i>0</i>	<i>10.204</i>	<i>10.204</i>	<i>1.739</i>	<i>11.943</i>	<i>1.739</i>	<i>1.739</i>	<i>1.740</i>	<i>1.740</i>

	Stand ontwerpbe- grotting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
CIBG: Bijdrage voor onder andere UZI-register, BIG- register en SVB-Z RVM: opleiding publiekege- zondheidssector en kosten van ziekten	9.704	0	9.704	9.704	1.739	11.443	1.739	1.739	1.740	1.740
	500	0	500	500	0	500	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i> ZiNL: sectie Zorgberoepen en opleidingen	1.739	0	1.739	1.739	-1.739	0	-1.739	-1.739	-1.740	-1.740
	1.739	0	1.739	1.739	-1.739	0	-1.739	-1.739	-1.740	-1.740
3. Kwaliteit, transparantie en kennisontwikkeling	194.062	9.750	203.812	216.512	19.688	236.200	42.710	23.392	25.005	21.644
<i>Subsidies</i>	30.929	9.750	40.679	47.579	1.986	49.565	731	-68	-68	-68
Nivel	5.122	0	5.122	5.122	0	5.122	0	0	0	0
Programma Innovatie en zorgvernieuwing	11.857	0	11.857	18.757	405	19.162	599	0	0	0
Nictiz	5.500	0	5.500	5.500	0	5.500	0	0	0	0
Transparantie kwaliteit van zorg	5.000	9.750	14.750	14.750	0	14.750	0	0	0	0
Rechtmatige zorg	1.395	0	1.395	1.395	0	1.395	0	0	0	0
Overig	2.055	0	2.055	2.055	1.581	3.636	132	-68	-68	-68
<i>Oprachten</i>	5.442	0	5.442	8.242	-2.655	5.587	4.251	51	51	51
Programma Innovatie en zorgvernieuwing	1.314	0	1.314	1.314	400	1.714	4.200	0	0	0
Verminderen ervaren	345	0	345	3.145	-400	2.745	0	0	0	0
Rechtmatige zorg	374	0	374	374	0	374	0	0	0	0
Overig	3.409	0	3.409	3.409	-2.655	754	51	51	51	51
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	9.644	0	9.644	9.644	8.768	18.412	9.411	9.411	9.411	9.411
CIBG: WTZI en JMV	3.790	0	3.790	3.790	-450	3.340	-450	-450	-450	-450
Overig	5.854	0	5.854	5.854	9.218	15.072	9.861	9.861	9.861	9.861
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i> ZonMw: programmering	148.047	0	148.047	151.047	11.589	162.636	28.317	13.998	15.611	12.250
	148.047	0	148.047	151.047	11.589	162.636	28.317	13.998	15.611	12.250
4. Inrichten uitvoeringsactiviteiten	231.654	2.000	233.654	233.654	3.843	237.497	2.837	555	305	305
<i>Oprachten</i>	456	0	456	456	89	545	68	68	68	68
Overig	456	0	456	456	89	545	68	68	68	68
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	231.168	2.000	233.168	233.168	2.284	235.452	1.799	517	267	267
CAK	118.844	2.000	120.844	120.844	1.788	122.632	1.282	0	0	0
NZA	58.755	0	58.755	58.755	-324	58.431	416	539	661	661
Zorginstituut Nederland	50.749	0	50.749	50.749	1.040	51.789	555	555	305	305
CSZ	2.820	0	2.820	2.820	-220	2.600	-454	-577	-699	-699
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	0	0	0	0	1.500	1.500	1.000	0	0	0

	Stand- ontwerpbe- grotting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
Overig	0	0	0	0	1.500	1.500	1.000	0	0	0
<i>Bijdragen aan andere begro- tingshoofdstukken</i>										
Overig	30	0	30	30	-30	0	-30	-30	-30	-30
	30	0	30	30	-30	0	-30	-30	-30	-30
5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland	118.729	0	118.729	118.729	- 3.838	114.891	- 75	- 75	- 75	- 75
<i>Bekostiging</i>	<i>118.729</i>	<i>0</i>	<i>118.729</i>	<i>118.729</i>	<i>- 3.838</i>	<i>114.891</i>	<i>- 75</i>	<i>- 75</i>	<i>- 75</i>	<i>- 75</i>
Zorg en welzijn	118.729	0	118.729	118.729	- 3.838	114.891	- 75	- 75	- 75	- 75
Ontvangsten	68.860	0	68.860	68.860	4.600	73.460	0	0	0	0
Wanbetalers en onverzeker- den	64.002	0	64.002	64.002	4.600	68.602	0	0	0	0
Overig	4.858	0	4.858	4.858	0	4.858	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

1. Positie cliënt

Opdrachten

Overig

Voor onder andere de depressiecampagne en het project NIX18 is budget overgeheveld vanuit andere artikelen (€ 2,7 miljoen).

3. Kwaliteit, transparantie en kennisontwikkeling

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

ZonMw: programmering

Het nieuwe programma Maatschappelijke diensttijd begint in 2018 met (experiment) projecten via ZonMw. Voor deze projecten is voor 2018 in eerste instantie circa € 5 miljoen gereserveerd. Nadat in begin juli bekend is geworden hoeveel projecten gehonoreerd zijn, zullen de benodigde middelen hierop worden aangepast.

Voorts is vanuit artikel 2 Curatieve Zorg in totaal € 4,7 miljoen overgeheveld voor de financiering van de programma's Paramedische Zorg, Oncode en Goed gebruik hulpmiddelenzorg, de ontwikkeling van kwaliteitsstandaarden en de financiering van een borstkankerstudie.

Tevens is vanuit artikel 5 Sport een budget van € 0,9 miljoen overgeheveld voor het onderzoeksprogramma Sport en Bewegen en het programma Sportinnovater.

Tot slot wordt voor de financiering van het Lifelinesonderzoek een aanvullend budget van € 1 miljoen beschikbaar gesteld.

Bijdragen aan agentschappen

Overig

In 2017 zijn middelen beschikbaar gekomen voor de kosten van de doorbelasting voor het gebruik van DigID in de zorg. Vanaf 2018 zullen alle beheer- en exploitatie kosten voor het gebruik van DigID worden doorbelast naar gebruikers, waaronder ook naar het Ministerie van VWS. Hiervoor heeft bij eerste suppletoire begroting een technische mutatie van artikel 11 Nominaal en onvoorzien naar artikel 4 Zorgbreed beleid plaatsgevonden.

5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland

Bekostiging

Zorg en Welzijn

De zorguitgaven op Caribisch Nederland worden in dollars verwerkt. Als gevolg een andere dan veronderstelde wisselkoers is sprake van lagere uitgaven (€ 3,9 miljoen).

Ontvangsten

Wanbetalers en onverzekerden

Het CAK heeft de opbrengstenraming van de ontvangsten als gevolg van de aanpak van wanbetalers geactualiseerd (incidenteel met € 4,6 miljoen in 2018). Op basis hiervan wordt de opbrengstenraming in de VWS-begroting naar boven bijgesteld.

Artikel 5 Jeugd

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 5 Jeugd.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grotting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
Verplichtingen	90.135	0	90.135	90.135	43.381	133.516	17.405	16.905	16.875	5.375
Uitgaven	90.135	0	90.135	90.135	43.381	133.516	17.405	16.905	16.875	5.375
Waarvan juridisch verplicht (%)	74,9%					64,9%				
3. Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel	90.135	0	90.135	90.135	43.381	133.516	17.405	16.905	16.875	5.375
<i>Subsidies</i>	<i>79.689</i>	<i>0</i>	<i>79.689</i>	<i>79.689</i>	<i>28.200</i>	<i>107.889</i>	<i>6.200</i>	<i>5.700</i>	<i>5.670</i>	<i>- 5.830</i>
Schippersintermaten	18.907	0	18.907	18.907	0	18.907	0	0	0	0
Participatie	1.447	0	1.447	1.447	0	1.447	0	0	0	0
Kennis, beleidsinformatie en kinder mishandeling	18.924	0	18.924	18.924	- 1.800	17.124	6.200	5.700	5.670	- 5.830
Jeugdhulp	21.108	0	21.108	21.108	- 5.000	16.108	0	0	0	0
Transitie jeugd	19.303	0	19.303	19.303	35.000	54.303	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	<i>8.961</i>	<i>0</i>	<i>8.961</i>	<i>8.961</i>	<i>15.366</i>	<i>24.327</i>	<i>11.205</i>	<i>11.205</i>	<i>11.205</i>	<i>11.205</i>
Kennis, beleidsinformatie en kinder mishandeling	2.223	0	2.223	2.223	10.148	12.371	11.330	11.330	11.330	11.330
Jeugdhulp	6.205	0	6.205	6.205	4.906	11.111	- 125	- 125	- 125	- 125
Transitie jeugd	0	0	0	0	217	217	0	0	0	0
Overig	533	0	533	533	95	628	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>1.277</i>	<i>0</i>	<i>1.277</i>	<i>1.277</i>	<i>0</i>	<i>1.277</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	1.277	0	1.277	1.277	0	1.277	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan andere begro- tingshoofdstukken</i>	<i>208</i>	<i>0</i>	<i>208</i>	<i>208</i>	<i>- 185</i>	<i>23</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	208	0	208	208	- 185	23	0	0	0	0
Ontvangsten	4.508	0	4.508	4.508	0	4.508	0	0	0	0
Laagdrempelige ondersteu- ning opvoeden en opgroeien	4.423	0	4.423	4.423	0	4.423	0	0	0	0
Noodzakelijke en passende zorg	85	0	85	85	0	85	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

3. Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel

Subsidies

Kennis, beleidsinformatie en kindermishandeling

Er is € 2,5 miljoen extra budget beschikbaar voor de Meldcode huiselijk geweld, forensisch-medische expertise kindermishandeling (FMEK) en het actieplan pleegzorg. Deze middelen zijn opgenomen in het regeerakkoord. De meldcode helpt professionals goed te reageren bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. In het actieplan pleegzorg worden knelpunten aangepakt, zodat de pleegzorg vaker en beter ingezet kan worden zodat meer kinderen in een gezinssituatie kunnen opgroeien. Met de extra middelen wordt het mogelijk FMEK breder beschikbaar te stellen en de forensische kennis op het terrein van kindermishandeling te versterken. Doel is letselduiding en vaststelling van kindermishandeling te verbeteren op een wijze waarmee dit ook bruikbaar is in een eventuele strafzaak.

Verder is € 6,5 miljoen aan budget beschikbaar gekomen voor het Nationaal ondersteuningsprogramma kindermishandeling. Doel hiervan is ondersteuning van regio's bij het verbeteren van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit programma wordt aangestuurd door een landelijk bureau en is ingericht vanuit een duidelijke visie op wat voor gezinsondersteuning noodzakelijk is en waarbij gebruik gemaakt wordt van een daarbij passende veranderkundige aanpak waar consequent en stringent op wordt gestuurd.

Er is € 0,6 miljoen budget overgeboekt vanaf het Gemeentefonds om subsidie te verlenen aan het LECK (Landelijk Expertise Centrum Kindermishandeling).

Tot slot is het budget voor de Kindertelefoon en de vertrouwenspersoon jeugdhulp overgeheveld van subsidies naar opdrachten (€ 11,3 miljoen).

Jeugdhulp

Er is € 5 miljoen overgeheveld van subsidie naar opdrachten.

Transitie jeugd

In 2018 is er ruim 19 miljoen beschikbaar voor de subsidieregeling «Bijzondere transitiekosten Jeugdwet». In eerdere jaren is minder subsidie verstrekt dan mogelijk was, in 2018 wordt verwacht dat deze subsidie in 2018 alsnog (deels) wordt aangevraagd. Het beschikbare budget is niet toereikend voor deze extra aanvragen en wordt daarom verhoogd met 35 miljoen.

Opdrachten

Kennis, beleidsinformatie en kindermishandeling

Er is voor € 11,3 miljoen overgeheveld van subsidies naar opdrachten voor de Kindertelefoon en de vertrouwenspersoon jeugdhulp.

VWS draagt verder € 0,8 miljoen bij aan de commissie De Winter via een overboeking naar het Ministerie van JenV.

Jeugdhulp

Er is € 5 miljoen overgeheveld van subsidies naar opdrachten.

Artikel 6 Sport en bewegen

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 6 Sport en bewegen.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grotting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
Verplichtingen	125.320	0	125.320	137.320	- 73.085	64.235	- 4.820	- 5.820	- 2.770	- 1.770
Uitgaven	136.135	0	136.135	148.135	- 60.755	87.380	- 4.820	- 5.820	- 2.770	- 1.770
Waarvan juridisch verplicht (%)	96,5%					97,5%				
1. Passend sport- en beweegaanbod	75.553	0	75.553	77.553	- 58.776	18.777	- 850	- 850	0	0
<i>Subsidies</i>	<i>17.191</i>	<i>0</i>	<i>17.191</i>	<i>17.191</i>	<i>- 2.125</i>	<i>15.066</i>	<i>- 850</i>	<i>- 850</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Gehandicaptensport	1.781	0	1.781	1.781	0	1.781	0	0	0	0
Verantwoord sporten en bewegen	297	0	297	297	495	792	0	0	0	0
Sport en bewegen in de buurt	7.514	0	7.514	7.514	- 2.800	4.714	- 850	- 850	0	0
Stimuleren van een veiliger sportklimaat	7.599	0	7.599	7.599	180	7.779	0	0	0	0
<i>Bekostiging</i>	<i>2.500</i>	<i>0</i>	<i>2.500</i>	<i>2.500</i>	<i>0</i>	<i>2.500</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Energiebesparing en duurzame energie	2.500	0	2.500	2.500	0	2.500	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	<i>175</i>	<i>0</i>	<i>175</i>	<i>175</i>	<i>765</i>	<i>940</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Sport en bewegen in de buurt	175	0	175	175	765	940	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>48.600</i>	<i>0</i>	<i>48.600</i>	<i>48.600</i>	<i>- 48.330</i>	<i>270</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Sport en bewegen in de buurt	48.600	0	48.600	48.600	- 48.330	270	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	<i>7.087</i>	<i>0</i>	<i>7.087</i>	<i>9.087</i>	<i>- 9.086</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Energiebesparing en verduurzaming	7.087	0	7.087	9.087	- 9.086	1	0	0	0	0
2. Uitblinken in sport	51.877	0	51.877	61.877	0	61.877	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>	<i>38.602</i>	<i>0</i>	<i>38.602</i>	<i>48.602</i>	<i>0</i>	<i>48.602</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Topsportevenementen	7.478	0	7.478	7.478	0	7.478	0	0	0	0
Topsportprogramma's	29.577	0	29.577	39.577	- 205	39.372	- 200	- 195	- 195	- 195
Dopingbestrijding	1.547	0	1.547	1.547	205	1.752	200	195	195	195
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>13.045</i>	<i>0</i>	<i>13.045</i>	<i>13.045</i>	<i>0</i>	<i>13.045</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Stipendiumregeling	13.045	0	13.045	13.045	0	13.045	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan (inter)nationale organisaties</i>	<i>230</i>	<i>0</i>	<i>230</i>	<i>230</i>	<i>0</i>	<i>230</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Dopingbestrijding	230	0	230	230	0	230	0	0	0	0
3. Borgen van innovatie, kennisontwikkeling en kennisdeling	8.705	0	8.705	8.705	- 1.979	6.726	- 3.970	- 4.970	- 2.770	- 1.770
<i>Subsidies</i>	<i>8.334</i>	<i>0</i>	<i>8.334</i>	<i>8.334</i>	<i>- 1.905</i>	<i>6.429</i>	<i>- 3.870</i>	<i>- 4.870</i>	<i>- 2.670</i>	<i>- 1.670</i>
Kennis als fundament	8.334	0	8.334	8.334	- 1.905	6.429	- 3.870	- 4.870	- 2.670	- 1.670

	Stand- ontwerpbe- grotting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
<i>Opdrachten</i>	309	0	309	309	-74	235	-100	-100	-100	-100
Kennis als fundament	309	0	309	309	-74	235	-100	-100	-100	-100
<i>Bijdragen aan andere begro- tingshoofdstukken</i>	62	0	62	62	0	62	0	0	0	0
Overig	62	0	62	62	0	62	0	0	0	0
Ontvangsten	740	0	740	740	0	740	0	0	0	0
Overig	740	0	740	740	0	740	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

1. Passend sport- en beweegaanbod

Subsidies

Sport en bewegen in de buurt

Voor het programma innovatie sport van ZonMw is € 0,8 miljoen naar artikel 4 Zorgbreed beleid. Daarnaast is er € 0,3 miljoen extra beschikbaar gesteld voor de Nederlandse Sportraad. Verder is € 0,3 miljoen overgeheveld naar artikel 1 Volksgezondheid voor een bijdrage aan VeiligheidNL. Ook is € 0,3 miljoen overgeheveld naar artikel 1 Volksgezondheid voor een bijdrage aan het project Gezonde school. Tot slot is als gevolg van interne herschikkingen € 1,1 miljoen verschoven binnen de instrumenten van artikel 6.

Bijdragen aan medeoverheden

Sport en bewegen in de buurt

Gemeenten stellen professionals aan als buurtsportcoaches. Zij leggen verbindingen tussen sport en sectoren als onderwijs, cultuur, zorg, welzijn en buitenschoolse opvang. Vanuit VWS is in 2018 € 47,4 miljoen overgeboekt naar het gemeentefonds. Daarnaast is € 0,9 miljoen overgeheveld naar het BTW-compensatiefonds in het kader van de buurtsportcoaches.

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken

Energiebesparing en verduurzaming

In het kader van de subsidieregeling Energiebesparende maatregelen en Duurzame energie in de Sport is € 9,1 miljoen overgeheveld naar de begroting van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Dit hangt samen met de uitvoering van de regeling die is belegd bij RVO, een agentschap van EZK.

Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering WOII.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grotting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° suppletioire begroting	Stand 1° suppletioire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
Verplichtingen	272.798	0	272.798	272.798	- 249.721	23.077	- 450	- 125	- 125	- 125
Uitgaven	272.798	0	272.798	272.798	- 125	272.673	- 125	- 125	- 125	- 125
Waarvan juridisch verplicht (%)	99,2%				99,2%					
1. De zorg- en dienstverlening aan verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WOII en de herinnering aan WO II	23.788	0	23.788	23.788	- 125	23.663	- 125	- 125	- 125	- 125
<i>Subsidies</i>	<i>22.957</i>	<i>0</i>	<i>22.957</i>	<i>22.957</i>	<i>- 125</i>	<i>22.832</i>	<i>- 125</i>	<i>- 125</i>	<i>- 125</i>	<i>- 125</i>
Nationaal Comité 4 en 5 mei	4.947	0	4.947	4.947	0	4.947	0	0	0	0
Nationale herinneringscentra	1.811	0	1.811	1.811	0	1.811	0	0	0	0
Collectieve Erkenning Indisch Nederland	1.600	0	1.600	1.600	0	1.600	0	0	0	0
Namenmonument	800	0	800	800	0	800	0	0	0	0
Zorg- en dienstverlening	6.500	0	6.500	6.500	0	6.500	0	0	0	0
Overig	7.299	0	7.299	7.299	- 125	7.174	- 125	- 125	- 125	- 125
<i>Bekostiging</i>	<i>400</i>	<i>0</i>	<i>400</i>	<i>400</i>	<i>0</i>	<i>400</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	400	0	400	400	0	400	0	0	0	0
<i>Opdrachten</i>	<i>407</i>	<i>0</i>	<i>407</i>	<i>407</i>	<i>0</i>	<i>407</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	407	0	407	407	0	407	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	<i>24</i>	<i>0</i>	<i>24</i>	<i>24</i>	<i>0</i>	<i>24</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	24	0	24	24	0	24	0	0	0	0
2. Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II	249.010	0	249.010	249.010	0	249.010	0	0	0	0
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>235.786</i>	<i>0</i>	<i>235.786</i>	<i>235.786</i>	<i>0</i>	<i>235.786</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Wetten en regelingen verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen	235.786	0	235.786	235.786	0	235.786	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>13.224</i>	<i>0</i>	<i>13.224</i>	<i>13.224</i>	<i>0</i>	<i>13.224</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
SVB	10.221	0	10.221	10.221	0	10.221	0	0	0	0
PUR	1.934	0	1.934	1.934	0	1.934	0	0	0	0
Overig	1.069	0	1.069	1.069	0	1.069	0	0	0	0
Ontvangsten	901	0	901	901	0	901	0	0	0	0
Overig	901	0	901	901	0	901	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

Verplichtingen

Zoals gemeld in de brief van 15 december 2017 (TK 34 775 XVI, nr. 113) is het verplichtingenbudget van het instrument Bijdragen aan ZBO's/RWT's in 2017 met € 10,1 miljoen verhoogd. De mutatie betreft alleen verplichtingen en komt ten laste van het verplichtingenbudget 2018. De mutatie hangt samen met het vastleggen van de bijdragen aan de PUR en de SVB voor 2018. Het verplichtingenbudget van het instrument Inkomensoverdrachten is in 2017 met € 236 miljoen verhoogd. De mutatie betreft alleen verplichtingen en komt ten laste van het verplichtingenbudget 2018. De mutatie hangt samen met het vastleggen van uitkeringen voor 2018.

Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grooting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
Verplichtingen	5.263.880	- 16.731	5.247.149	5.247.149	- 237.143	5.010.006	- 67.600	- 44.400	- 27.500	193.800
Uitgaven	5.265.822	- 16.731	5.249.091	5.249.091	- 237.143	5.011.948	- 67.600	- 44.400	- 27.500	193.800
Waarvan juridisch verplicht	100%					100%				193.800
<i>Inkomensoverdrachten</i>	5.265.822	- 16.731	5.249.091	5.249.091	- 237.143	5.011.948	- 67.600	- 44.400	- 27.500	193.800
1. Zorgtoeslag	5.226.431	- 16.731	5.209.700	5.209.700	- 235.300	4.974.400	- 67.600	- 44.400	- 27.500	193.800
2. Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandi- capten (Wtzc)	1.942	0	1.942	1.942	- 1.843	99	0	0	0	0
3. Tegemoetkoming specifieke zorgkosten	37.449	0	37.449	37.449	0	37.449	0	0	0	0

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

Inkomensoverdrachten

1. Zorgtoeslag

De uitgavenraming 2018 van de zorgtoeslag is op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB) bijgesteld (€ 235,3 miljoen).

4. De niet-beleidsartikelen

Artikel 9 Algemeen

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 9 Algemeen.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grooting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
Verplichtingen	33.140	0	33.140	33.140	8.685	41.825	- 9.775	- 14.775	- 14.775	- 14.775
Uitgaven	33.140	0	33.140	33.140	8.685	41.825	- 9.775	- 14.775	- 14.775	- 14.775
1. Internationale samenwerking	4.671	0	4.671	4.671	35	4.706	225	225	225	225
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>	<i>4.671</i>	<i>0</i>	<i>4.671</i>	<i>4.671</i>	<i>- 844</i>	<i>3.827</i>	<i>225</i>	<i>225</i>	<i>225</i>	<i>225</i>
World Health Organization	3.868	0	3.868	3.868	- 879	2.989	0	0	0	0
Overig	803	0	803	803	35	838	225	225	225	225
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>879</i>	<i>879</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	0	0	0	0	879	879	0	0	0	0
3. Eigenaarsbijdrage RIVM	18.469	0	18.469	18.469	13.650	32.119	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>18.469</i>	<i>0</i>	<i>18.469</i>	<i>18.469</i>	<i>13.650</i>	<i>32.119</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Eigenaarsbijdrage RIVM	18.469	0	18.469	18.469	5.000	23.469	0	0	0	0
Eigenaarsbijdrage aCBG	0	0	0	0	350	350	0	0	0	0
Eigenaarsbijdrage CIBG	0	0	0	0	8.300	8.300	0	0	0	0
4. Begrotingsreserve achterborg WFZ-garanties	10.000	0	10.000	10.000	- 5.000	5.000	- 10.000	- 15.000	- 15.000	- 15.000
<i>Garanties</i>	<i>10.000</i>	<i>0</i>	<i>10.000</i>	<i>10.000</i>	<i>- 5.000</i>	<i>5.000</i>	<i>- 10.000</i>	<i>- 15.000</i>	<i>- 15.000</i>	<i>- 15.000</i>
Overig	10.000	0	10.000	10.000	- 5.000	5.000	- 10.000	- 15.000	- 15.000	- 15.000

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

3. Eigenaarsbijdrage RIVM

Bijdragen aan agentschappen

Eigenaarsbijdrage RIVM

De ambities van het RIVM kunnen niet worden gerealiseerd zonder verbetering en vernieuwing van de huidige informatievoorziening en ICT-omgeving. Afgelopen jaren is hier door het RIVM al veel aan gedaan en zijn de kosten vooral door het RIVM gedragen. De ICT-investering is nodig om de ingezette transitie verder vorm te geven en zo het RIVM voorbereid op de toekomst te laten zijn (€ 5 miljoen).

Eigenaarsbijdrage aCBG

Door de verhuizing van de EMA van Londen naar Amsterdam wordt er bij EMA kritisch gekeken naar de capaciteit van de organisatie wordt ingezet. Op ICT-gebied wordt een aantal projecten getemporiseerd. Één van die projecten is de ontwikkeling van een EU-grondstoffen database, de zogenaamde Global Substance Registration System (GSRS, overigens in samenwerking met de FDA). Het aCBG neemt de rol van projectleider voor minimaal 2 jaar over van EMA (€ 0,4 miljoen).

Eigenaarsbijdrage CIBG

Het CIBG heeft extra middelen nodig voor de afwaardering van ICT-investeringen (€ 8,3 miljoen).

4. Begrotingsreserve achterborg WFZ-garanties

Garanties

Overig

Sinds 2017 bouwt VWS een begrotingsreserve op bij Financiën met het oog op eventuele schade in het kader van de achterborg voor het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WFZ). In de begroting is rekening gehouden met een jaarlijkse opbouw van 5 miljoen en een structurele storting van 20 miljoen vanaf 2020. Gezien het garantievolume afneemt en er reeds voldoende risicomitigerende maatregelen zijn ingebouwd, volstaat een jaarlijkse storting van 5 miljoen. De overtollige middelen die gereserveerd staan op de begroting vallen vrij.

Artikel 10 Apparaatsuitgaven

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 10 Apparaatsuitgaven.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grotting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- stelde begrotting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begrotting	Stand 1° supplettoire begrotting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
Verplichtingen	271.998	250	272.248	273.248	47.585	320.833	35.267	26.104	17.309	14.859
Uitgaven	272.223	250	272.473	273.473	52.935	326.408	35.267	26.104	17.309	14.859
– Personele uitgaven	215.367	250	215.617	216.617	30.581	247.198	16.613	12.111	9.072	6.828
waarvan eigen personeel	206.236	250	206.486	207.486	26.403	233.889	14.432	10.982	8.527	6.283
waarvan externe inhuur	5.700	0	5.700	5.700	4.178	9.878	2.181	1.129	545	545
waarvan overige personele uitgaven	3.431	0	3.431	3.431	0	3.431	0	0	0	0
– Materiële uitgaven	56.856	0	56.856	56.856	22.354	79.210	18.654	13.993	8.237	8.031
waarvan ICT	6.965	0	6.965	6.965	56	7.021	448	-575	-934	-934
waarvan bijdrage SSO's	28.578	0	28.578	28.578	14.891	43.469	14.867	12.322	7.207	7.001
waarvan overige materiële uitgaven	21.313	0	21.313	21.313	7.407	28.720	3.339	2.246	1.964	1.964
Ontvangsten	11.679	0	11.679	11.679	11.899	23.578	-276	-126	-126	-126
Overig	11.679	0	11.679	11.679	11.899	23.578	-276	-126	-126	-126

Nadere uitsplitsing apparaatsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grooting	Stand ontwerpbe- grooting	Vastge- stelde begroting	Stand vastge- stelde ISB	Mutatie 1° supplettoire begroting	Stand 1° supplettoire begroting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
Totaal apparaatsuitgaven	272.223	272.473	272.473	273.473	52.935	326.408	35.267	26.104	17.309	14.859
Ministerie van VWS										
Personele uitgaven kerndeparte- ment	128.647	128.897	128.897	129.897	28.629	158.526	16.021	10.454	7.728	5.484
<i>waarvan eigen personeel</i>	121.135	121.385	121.385	122.385	25.419	147.804	14.410	9.870	7.728	5.484
<i>waarvan externe inhuur</i>	4.826	4.826	4.826	4.826	3.210	8.036	1.611	584	0	0
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	2.686	2.686	2.686	2.686	0	2.686	0	0	0	0
Materiële uitgaven kerndeparte- ment	37.203	37.203	37.203	37.203	19.266	56.469	17.267	12.958	7.672	7.466
<i>waarvan ICT</i>	3.319	3.319	3.319	3.319	1.213	4.532	1.501	537	536	536
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	24.332	24.332	24.332	24.332	14.766	39.098	14.788	12.243	7.128	6.922
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	9.552	9.552	9.552	9.552	3.287	12.839	978	178	8	8
Personele uitgaven inspecties	68.204	68.204	68.204	68.204	1.420	69.624	1.520	1.610	1.520	1.520
<i>waarvan eigen personeel</i>	66.935	66.935	66.935	66.935	970	67.905	1.070	1.160	1.070	1.070
<i>waarvan externe inhuur</i>	524	524	524	524	450	974	450	450	450	450
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	745	745	745	745	0	745	0	0	0	0
Materiële uitgaven inspecties	15.481	15.481	15.481	15.481	84	15.565	-1.416	-1.416	-1.416	-1.416
<i>waarvan ICT</i>	2.961	2.961	2.961	2.961	-1.411	1.550	-1.411	-1.411	-1.411	-1.411
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	3.950	3.950	3.950	3.950	0	3.950	0	0	0	0
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	8.570	8.570	8.570	8.570	1.495	10.065	-5	-5	-5	-5
Personele uitgaven SCP en raden	18.516	18.516	18.516	18.516	532	19.048	-928	47	-176	-176
<i>waarvan eigen personeel</i>	18.166	18.166	18.166	18.166	14	18.180	-1.048	-48	-271	-271
<i>waarvan externe inhuur</i>	350	350	350	350	518	868	120	95	95	95
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Materiële uitgaven SCP en raden	4.172	4.172	4.172	4.172	3.004	7.176	2.803	2.451	1.981	1.981
<i>waarvan ICT</i>	685	685	685	685	254	939	358	299	-59	-59
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	296	296	296	296	125	421	79	79	79	79
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	3.191	3.191	3.191	3.191	2.625	5.816	2.366	2.073	1.961	1.961

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting 2018

1. Personele uitgaven kerndepartement

Bij de eerste suppletoire begroting heeft er per saldo een mutatie van circa € 28,6 miljoen plaatsgevonden op de personele uitgaven van het kerndepartement. Hiervan heeft € 12,2 miljoen betrekking op projectdirectie Anthonie van Leeuwenhoekterrein (PD ALt). Hier tegenover staan ook gelijke ontvangsten op de begroting. Daarnaast worden middelen beschikbaar gesteld voor de projectdirectie EMA (€ 3,4 miljoen). Ook zijn een aantal noodzakelijke personele intensiveringen van het VWS departement verwerkt ten behoeve van de uitvoering van de beleidsagenda van VWS. Dit betreft onder andere de uitvoering van het kwaliteitskader verpleeghuiszorg (€ 1 miljoen), uitvoering van het actief donorregistratiesysteem (€ 0,2 miljoen), uitvoering van diverse regeerakkoordmaatregelen (€ 0,8 miljoen) en versterking van een aantal stafdirecties (bestuurlijk, financieel, juridisch en communicatie) (€ 4,3 miljoen).

2. Materiële uitgaven kerndepartement

Bij de eerste suppletoire begroting heeft er per saldo een mutatie van € 19,3 miljoen plaatsgevonden op de materiële uitgaven van het kerndepartement. Hiervan heeft € 12,1 miljoen betrekking op een bijdrage aan de huisvesting van het EMA (tijdelijk en permanent). Daarnaast zijn onder andere extra middelen nodig voor de stijging van de tarieven van SSC ICT (€ 1,3 miljoen) en ICT-investeringen bij de Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (€ 1,6 miljoen).

3. Personele en materiële uitgaven inspecties

Bij de eerste suppletoire begroting heeft er per saldo een mutatie van circa € 1,5 miljoen plaatsgevonden op de personele en materiële uitgaven van de inspecties.

4. Personele en materiële uitgaven SCP en raden

Bij de eerste suppletoire begroting heeft er per saldo een mutatie van € 3,5 miljoen plaatsgevonden op de personele en materiële uitgaven van het SCP en de raden. Dit betreft onder andere een structurele overboeking van programmamiddelen langdurige zorg en ondersteuning respectievelijk sport naar het SCP (€ 2,0 miljoen) ten behoeve van de jaarprogrammering van het SCP.

Ontvangsten

Bij de eerste suppletoire begroting heeft er per saldo een mutatie van € 11,9 miljoen plaatsgevonden op de ontvangsten van het centrale apparaatsartikel. De grootste mutatie betreft ontvangsten van de projectdirectie Antonie van Leeuwenhoekterrein (€ 12,1 miljoen).

Artikel 11 Nominaal en onverdeeld

Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 11 Nominaal en onverdeeld.

Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grotting	Mutatie via NvW en amende- menten	Vastge- steide begrotting	Stand vastge- steide ISB	Mutatie 1° supplettoire begrotting	Stand 1° supplettoire begrotting	Mutatie 2019	Mutatie 2020	Mutatie 2021	Mutatie 2022
Verplichtingen	- 16.181	0	- 16.181	- 16.181	80.357	64.176	74.711	70.882	51.659	49.660
Uitgaven	- 16.222	0	- 16.222	- 16.222	80.373	64.151	74.711	70.882	51.659	49.660
Loonbijstelling	0	0	0	0	69.286	69.286	67.773	64.294	63.128	61.333
- waarvan programma	0	0	0	0	69.286	69.286	67.773	64.294	63.128	61.333
Prijsbijstelling	9.887	0	9.887	9.887	1.925	11.812	1.682	1.382	1.375	1.171
- waarvan programma	7.872	0	7.872	7.872	1.925	9.797	1.682	1.382	1.375	1.171
- waarvan apparaat	2.015	0	2.015	2.015	0	2.015	0	0	0	0
Taakstelling	-26.109	0	-26.109	-26.109	9.162	-16.947	5.256	5.206	-12.844	-12.844
- waarvan programma	-26.109	0	-26.109	-26.109	9.162	-16.947	5.256	5.206	-12.844	-12.844

Toelichting mutaties 1^e suppletoire begroting

Loonbijstelling

Deze mutatie betreft de toevoeging van de loonbijstelling tranche 2018 (€ 69,3 miljoen).

Taakstelling

Dit betreft een saldoreeks van meerdere mutaties. De reeks wordt voornamelijk verklaard door een beperkte verhoging van de taakstellende onderuitputting, de afdracht van kosten voor het gebruik van DIGID per 2018 en een voorlopige boeking van regeerakkoordmiddelen die in de loop van het jaar specifiek zullen worden toebedeeld aan de betreffende beleidsartikelen op de VWS begroting.

5. Financieel Beeld Zorg (FBZ)

1. Inleiding

In de 1^e suppletoire begroting 2018 worden de budgettaire ontwikkelingen voor 2018–2022 vanaf de nota van wijziging (NvW) begroting 2018 toegelicht binnen de Zorgverzekeringswet (Zvw), de Wet langdurige zorg (Wlz) en de begrotingsgefinancierde zorguitgaven.

Deze paragraaf geeft een actueel beeld van de zorguitgaven. Naast de doorwerking van de voorlopige zorguitgaven 2017 (zoals gepresenteerd in het jaarverslag 2017, dat op 16 mei is verschenen), geeft deze paragraaf de bijstellingen weer die voortkomen uit in gang gezet beleid in 2018 en onvermijdelijke knelpunten die worden voorzien voor 2018 en de doorwerking daarvan in volgende jaren.

Dit deel van de 1^e suppletoire begroting 2018 bestaat uit de volgende paragrafen:

1. Inleiding
2. Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg en de netto-zorguitgaven
  - 2.1. Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg t.o.v. Startnota
  - 2.2. Ontwikkeling van de netto-zorguitgaven t.o.v. NvW begroting 2018
3. Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten
  - 3.1. Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten
  - 3.2. Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten
  - 3.3. Begrotingsgefinancierde zorguitgaven (Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) en Jeugdwet en overig begrotingsgefinancierde zorguitgaven)
4. Verdieping zorguitgaven en -ontvangsten naar sectoren
  - 4.1. Zorgverzekeringswet (Zvw)
  - 4.2. Wet langdurige zorg (Wlz)

Wijzigingen in de 1^e suppletoire begroting 2018

De 1^e suppletoire begroting 2018 heeft ten opzichte van de 1^e suppletoire begroting 2017 de onderstaande veranderingen ondergaan:

- De term Budgettaire Kader Zorg (BKZ) is vervangen door Uitgavenplafond Zorg.
De term BKZ-uitgaven en -ontvangsten is vervangen door zorguitgaven en -ontvangsten.
- In paragraaf 2.2 is in tabel 2 een beeld gegeven van de totale budgettaire effecten sinds de verwerking van de Startnota in de nota van wijziging begroting 2018.

In de volgende paragrafen wordt verder ingegaan op de ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg en de zorguitgaven.

2. Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg en de netto-zorguitgaven

2.1. Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg t.o.v. Startnota

Voor de uitgavenkant van de begroting zijn aan het begin van deze kabinetsperiode afspraken gemaakt over het maximale uitgavenniveau: het Uitgavenplafond. Voor elk jaar wordt een plafond voor de totale uitgaven afgesproken dat niet overschreden mag worden. De hoogte van het Uitgavenplafond wordt vervolgens jaarlijks aangepast aan de loon- en prijsontwikkelingen volgens de inzichten van het Centraal Planbureau (CPB). Verder wordt het Uitgavenplafond aangepast voor onderlinge overboekingen tussen de drie Uitgavenplafonds. De Uitgavenplafonds van de sectoren Rijksbegroting, Sociale Zekerheid Arbeidsmarktbeleid en Zorg samen vormen het totale Uitgavenplafond.

Het Uitgavenplafond (Uitgavenkaders) werd bij de voorgaande kabinetsperiodes steeds aangepast voor de jaarlijkse prijsstijging (nominale ontwikkeling). Hiervoor werd de CPB-raming van de prijsindex van de nationale bestedingen (pNB) gebruikt. Op voorstel van de 15^e Studiegroep Begrotingsruimte wordt in deze nieuwe kabinetsperiode het Uitgavenplafond jaarlijks aangepast aan de loon- en prijsontwikkelingen binnen de zorg volgens de laatste inzichten van het CPB. Door het Uitgavenplafond te indexeren met de loon- en prijsontwikkelingen speelt de ruilvoetproblematiek geen rol meer in de begrotingsbesluitvorming.

Het Uitgavenplafond Zorg is bij Startnota van het kabinet-Rutte III voor de periode 2018–2021 vastgesteld. Voor het vaststellen van het Uitgavenplafond Zorg is uitgegaan van de netto-zorguitgaven bij Miljoenennota 2018. Op deze stand zijn vervolgens de maatregelen en de macro-economische doorwerking uit het regeerakkoord verwerkt.

In tabel 1 is de opbouw van het Uitgavenplafond Zorg na verwerking van de Startnota te zien.

Tabel 1 Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg en de netto-zorguitgaven 2018 (bedragen x € 1 miljoen)¹

	2018	
1	Uitgavenplafond Zorg bij Startnota	72.762
2	Loon- en prijsontwikkeling	- 45
3	Overboekingen tussen Uitgavenplafonds	- 139
4	Bijstelling Uitgavenplafond Zorg	- 184
5	Uitgavenplafond Zorg stand 1° suppletoire begroting 2018	72.578
6	Netto-zorguitgaven stand 1° suppletoire begroting 2018	72.119
7	Onderschrijding Uitgavenplafond Zorg	- 460

¹ Als gevolg van afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens

Toelichting

De actuele onderschrijding van het Uitgavenplafond Zorg bij de 1° suppletoire begroting bedraagt € 460 miljoen. Dit is het gevolg van een neerwaartse bijstelling van het Uitgavenplafond Zorg met € 184 miljoen en een neerwaartse bijstelling van de zorguitgaven met € 643 miljoen.

Bijstelling van het Uitgavenplafond Zorg

Het Uitgavenplafond Zorg is op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2018 van het Centraal Planbureau (CPB) ten opzichte van de CPB-raming bij Startnota neerwaarts bijgesteld met € 45 miljoen als gevolg van lagere loon- en prijsontwikkeling. Het Uitgavenplafond Zorg is verder verlaagd met € 139 miljoen als gevolg van overboekingen vanuit het Uitgavenplafond Zorg naar het Uitgavenplafond Rijksbegroting. Het gaat hierbij onder andere om de overheveling van middelen ten behoeve van de tijdelijke voorziening sociaal domein in het kader van het interbestuurlijk programma (IBP) van € 100 miljoen. Dit bedrag wordt overgeboekt van het Uitgavenplafond Zorg naar de algemene uitkering van het gemeentefonds (begroting Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties). Verder is er o.a. een bedrag van € 15 miljoen ten behoeve van de onafhankelijke cliëntondersteuning overgeboekt naar de VWS-begroting.

Bijstelling van de netto-zorguitgaven

De netto-zorguitgaven nemen ten opzichte van de nota van wijziging af met € 643 miljoen. Deze afname is het saldo van de daling van de netto-Zvw-uitgaven met € 541 miljoen, een daling van de Wlz-uitgaven met € 258 miljoen en een toename van de begrotingsgefinancierde zorguitgaven met € 156 miljoen.

De bijstellingen van de netto-zorguitgaven zijn verder per financieringsbron toegelicht in paragraaf 3.

2.2. Ontwikkeling van de netto-zorguitgaven t.o.v. NvW begroting 2018
In de onderstaande tabel worden de mutaties in de netto-zorguitgaven tussen de NvW begroting 2018 en de 1^e suppletore begroting 2018 (actuele stand) voor de jaren 2018–2021 weergegeven. Daarmee geeft de tabel een beeld van de totale budgettaire effecten sinds verwerking van het regeerakkoord in de NvW begroting 2018.

Tabel 2 Ontwikkeling van de netto-zorguitgaven 2018–2021 (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021
Netto-zorguitgaven nota van wijziging begroting 2018	72.762	72.896	77.581	82.087
Mutaties 1^e suppletore begroting 2018	- 643	- 1.288	- 1.801	- 2.159
Loon- en prijsontwikkeling	- 45	- 583	- 1.073	- 1.389
Overhevelingen	- 139	- 203	- 206	- 202
Autonoom	- 598	- 600	- 600	- 600
Beleidsmatig	139	99	78	32
Netto-zorguitgaven 1^e suppletore begroting 2018	72.119	71.608	75.779	79.928

Op basis van de ramingen van het CPB in het CEP 2018 is de verwachte loon- en prijsontwikkeling van de zorguitgaven neerwaarts bijgesteld. Daarnaast zorgt een aantal overboekingen voor lagere zorguitgaven. Voor deze twee uitgavenmutaties is het Uitgavenplafond Zorg gecorrigeerd (zie paragraaf 2.1).

De autonome mutaties (voornamelijk het verwerken van voorlopige realisatiecijfers over 2017) leiden per saldo eveneens tot lagere zorguitgaven. Tot slot leiden de beleidsmatige mutaties per saldo tot hogere zorguitgaven.

3. Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten

In paragraaf 3 worden alleen de mutaties toegelicht die hebben plaatsgevonden na de NvW begroting 2018. Voor een uitgebreide toelichting op de mutaties op basis van de Startnota wordt verwezen naar de NvW begroting (TK 34 775 XVI, nr. 15).

De afzonderlijke posten worden toegelicht als het hiermee gepaard gaande bedrag hoger is dan € 10 miljoen.

3.1. Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten
Tabel 3 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2018 de verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten zien.

Tabel 3 Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten 2018–2022 (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
Bruto Zvw-uitgaven ontwerpbegroting 2018	48.495,3	51.168,7	53.966,1	56.819,0	60.006,2
<i>Bijstellingen Startnota</i>	22,0	326,1	41,8	- 547,5	- 264,3
Bruto Zvw-uitgaven NvW begroting 2018	48.517,3	51.494,8	54.007,9	56.271,5	59.741,9
<i>Bijstellingen 1^e suppletoire begroting 2018</i>					
Autonoom	- 534,6	- 895,6	- 1.219,6	- 1.420,9	- 1.752,2
Actualisering zorguitgaven (zie tabel 3A)	- 434,6	- 431,4	- 431,6	- 431,9	- 431,9
Ramingsbijstelling geneesmiddelen	- 100,0	- 100,0	- 100,0	- 100,0	- 100,0
Loon- en prijsontwikkeling	0,0	- 364,2	- 687,9	- 889,1	- 1.220,3
Beleidsmatig	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Overig beleidsmatig	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Technisch	- 8,1	- 15,0	- 13,9	- 12,4	- 12,1
Overig technisch	- 8,1	- 15,0	- 13,9	- 12,4	- 12,1
<i>Totaal bijstellingen 1^e suppletoire begroting 2018</i>	<i>- 540,8</i>	<i>- 908,6</i>	<i>- 1.231,5</i>	<i>- 1.431,3</i>	<i>- 1.762,3</i>
Bruto Zvw-uitgaven 1^e suppletoire begroting 2018	47.976,5	50.586,2	52.776,5	54.840,2	57.979,6
<hr/>					
Zvw-ontvangsten ontwerpbegroting 2018	3.308,4	3.492,5	3.676,8	3.863,3	4.053,4
<i>Bijstellingen Startnota</i>	- 100,7	- 236,5	- 382,9	- 532,9	- 573,0
Zvw-ontvangsten NvW begroting 2018	3.207,7	3.256,0	3.293,9	3.330,4	3.480,4
<i>Bijstellingen 1^e suppletoire begroting 2018</i>					
N.v.t.					
Zvw-ontvangsten 1^e suppletoire begroting 2018	3.207,7	3.256,0	3.293,9	3.330,4	3.480,4
<hr/>					
Netto Zvw-uitgaven NvW begroting 2018	45.309,6	48.238,7	50.714,0	52.941,1	56.261,5
<i>Bijstellingen in de netto Zvw-uitgaven</i>	<i>- 540,8</i>	<i>- 908,6</i>	<i>- 1.231,5</i>	<i>- 1.431,3</i>	<i>- 1.762,3</i>
Netto Zvw-uitgaven 1^e suppletoire begroting 2018	44.768,8	47.330,2	49.482,5	51.509,7	54.499,1

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Toelichting

Uitgaven

Autonoom

Actualisering Zvw-uitgaven

Tabel 3A Actualisering Zvw-uitgaven 2018–2022 (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
Eerstelijnszorg	- 33,9	- 33,9	- 33,9	- 33,9	- 33,9
Tweedelijnszorg	- 39,4	- 39,4	- 39,4	- 39,4	- 39,4
Geneesmiddelen	- 261,5	- 260,3	- 260,4	- 260,4	- 260,4
Hulpmiddelen	- 90,7	- 88,6	- 88,7	- 89,0	- 89,0
Ziekenvervoer	- 9,2	- 9,2	- 9,2	- 9,2	- 9,2
Stand 1^e suppletore begroting 2018	- 434,6	- 431,4	- 431,6	- 431,9	- 431,9

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

In tabel 3A is het onderdeel «Actualisering Zvw-uitgaven» uit tabel 3 uitgesplitst. De actualisering van de zorguitgaven vindt plaats op basis van voorlopige realisatiegegevens over 2017 van het Zorginstituut en de NZa.

In het verdiepingshoofdstuk wordt de actualisering van de Zvw-uitgaven per sector/deelsector verder toegelicht.

Ramingsbijstelling geneesmiddelen

De verwachte uitgaven aan geneesmiddelen zijn op basis van de inschatting van het Zorginstituut lager dan eerder geraamd. Dit is onder andere het gevolg van de prijsdruk op geneesmiddelen.

Loon- en prijsontwikkeling

De raming van de loon- en prijsbijstelling van de brutozorguitgaven is op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2018 van het Centraal Planbureau (CPB) neerwaarts bijgesteld als gevolg van de lagere loon- en prijsontwikkeling.

Technisch

Overig technisch

Deze post is het saldo van verschillende technische mutaties.

3.2. Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten

Tabel 4 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2018 de verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten zien.

Tabel 4 Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten 2018–2022 (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
Bruto Wlz-uitgaven ontwerpbegroting 2018	21.811,9	23.718,3	25.880,7	28.165,1	30.330,6
<i>Bijstellingen Startnota</i>	49,8	609,4	827,9	901,7	958,7
Bruto Wlz-uitgaven NvW begroting 2018	21.861,7	24.327,7	26.708,6	29.066,8	31.289,3
<i>Bijstellingen 1^e suppletore begroting 2018</i>					
Autonoom	- 137,0	- 321,7	- 487,0	- 604,4	- 795,7
Actualisering zorguitgaven (zie tabel 4A)	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7
Ramingsbijstelling uitgaven Wlz	- 100,0	- 105,0	- 105,0	- 105,0	- 105,0
Loon- en prijsontwikkeling	- 48,6	- 228,4	- 393,7	- 511,1	- 702,4

	2018	2019	2020	2021	2022
Beleidsmatig	155,2	101,0	60,7	31,4	5,3
Tijdelijke voorziening sociaal domein (IBP)	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Actualisatie onderuitputting Zorg in natura (Wlz)	54,0	54,0	54,0	54,0	54,0
Ramingsbijstelling NHC in Wlz-tarief	11,0	- 7,7	- 29,9	- 36,1	- 42,7
Overgangsproblematiek naar Wlz (zorgval)	10,0	20,0	25,0	30,0	40,0
Nominaal en onverdeeld wlz	- 1,0	32,0	19,0	5,0	- 14,0
Overig beleidsmatig	- 18,8	2,7	- 7,5	- 21,5	- 32,0
Technisch	- 301,5	- 218,7	- 222,7	- 224,4	- 213,9
Overheveling middelen tijdelijke voorziening sociaal domein (IBP) (overboeking naar gemeentefonds)	- 100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Loon- en prijsbijstelling 2018 Wmo huishoudelijke hulp, Wmo 2015 en Jeugdwet (overboeking naar gemeentefonds)	0,0	- 154,2	- 154,5	- 156,2	- 156,2
Loon- en prijsbijstelling 2018 Wmo huishoudelijke hulp, Wmo 2015 en Jeugdwet	- 144,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Loon- en prijsbijstelling 2018 beschermd wonen	- 44,8	- 45,8	- 45,8	- 45,8	- 45,8
Overige technische mutaties	- 12,7	- 18,7	- 22,4	- 22,4	- 11,9
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>- 283,3</i>	<i>- 439,4</i>	<i>- 649,1</i>	<i>- 797,4</i>	<i>- 1.004,3</i>
Bruto Wlz-uitgaven 1° suppletoire begroting 2018	21.578,4	23.888,3	26.059,5	28.269,4	30.285,0
Wlz-ontvangsten ontwerpbegroting 2018	1.879,1	1.938,0	2.012,3	2.093,9	2.179,0
<i>Bijstellingen Startnota</i>	<i>- 16,2</i>	<i>- 44,8</i>	<i>- 30,5</i>	<i>- 30,5</i>	<i>- 30,5</i>
Wlz-ontvangsten NvW begroting 2018	1.862,9	1.893,1	1.981,7	2.063,3	2.148,4
<i>Bijstellingen 1° suppletoire begroting 2018</i>					
Autonoom	- 24,8	- 24,8	- 24,8	- 24,8	- 24,8
Actualisering zorguitgaven	- 24,8	- 24,8	- 24,8	- 24,8	- 24,8
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>- 24,8</i>	<i>- 24,8</i>	<i>- 24,8</i>	<i>- 24,8</i>	<i>- 24,8</i>
Wlz-ontvangsten 1° suppletoire begroting 2018	1.838,1	1.868,3	1.956,9	2.038,5	2.123,6
Netto Wlz-uitgaven NvW begroting 2018	19.998,8	22.434,6	24.726,8	27.003,5	29.140,9
<i>Bijstellingen in de netto Wlz-uitgaven</i>	<i>- 258,5</i>	<i>- 414,6</i>	<i>- 624,3</i>	<i>- 772,6</i>	<i>- 979,5</i>
Netto Wlz-uitgaven 1° suppletoire begroting 2018	19.740,3	22.019,9	24.102,6	26.230,9	28.161,3

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Toelichting

Uitgaven

Autonoom

Actualisering Wlz-uitgaven

Tabel 4A Actualisering Wlz-uitgaven 2018–2022 (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
Binnen contracteerruimte	247,9	247,9	247,9	247,9	247,9
Ouderenzorg	80,6	80,6	80,6	80,6	80,6
Gehandicaptenzorg	144,9	144,9	144,9	144,9	144,9
Langdurige ggz	- 37,3	- 37,3	- 37,3	- 37,3	- 37,3
Volledig pakket thuis	51,2	51,2	51,2	51,2	51,2
Extramurale zorg	- 24,8	- 24,8	- 24,8	- 24,8	- 24,8
Overig binnen contracteerruimte	33,3	33,3	33,3	33,3	33,3
Persoonsgebonden budgetten	- 247,9	- 247,9	- 247,9	- 247,9	- 247,9

	2018	2019	2020	2021	2022
Buiten contracteerruimte	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7
Overige buiten contracteerruimte	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7
Stand 1° suppletoire begroting 2018	11,7	11,7	11,7	11,7	11,7

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

In tabel 4A is het onderdeel «Actualisering Wlz-uitgaven» uit tabel 4 uitgesplitst. De actualisering van de zorguitgaven vindt plaats op basis van voorlopige realisatiegegevens over 2017 van het Zorginstituut en de NZa. De totale uitgaven binnen het Wlz-kader (= contracteerruimte plus pgb) wijzigen niet; wel is er sprake van technische verschuivingen tussen sectoren binnen de contracteerruimte. Hierbij is rekening gehouden met de voorkeuren van cliënten voor de verschillende leveringsvormen (zorg in natura en pgb).

In het verdiepingshoofdstuk wordt de actualisering van de Wlz-uitgaven per sector/deelsector verder toegelicht.

Loon- en prijsontwikkeling

De raming van de loon- en prijsbijstelling van de brutozorguitgaven is op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) 2018 van het Centraal Planbureau (CPB) neerwaarts bijgesteld als gevolg van de lagere loon- en prijsontwikkeling.

Beleidsmatig

Tijdelijke voorziening sociaal domein (IBP)

Met het interbestuurlijk programma (IBP) is afgesproken om een tijdelijke voorziening te treffen voor gemeenten, die een stapeling van tekorten ervaren bij de uitvoering van de taken in het sociaal domein. De omvang van de voorziening is € 200 miljoen. De voorziening wordt gevuld met € 100 miljoen in 2018 vanuit VWS en € 100 miljoen in 2018 uit de algemene uitkering. De verdeling van de middelen over de gemeenten zal worden aangeleverd door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Actualisatie onderuitputting Zorg in natura (Wlz)

Op basis van de actualisatiecijfers wordt de in de VWS-begroting 2018 veronderstelde onderuitputting van de Wlz-leveringsvorm zorg in natura vanaf 2018 verlaagd van 0,6% naar 0,3%. De in de begroting geraamde uitgaven voor zorg in natura vallen hierdoor € 54 miljoen hoger uit. Het budget dat beschikbaar is voor inkoop van zorg in natura verandert niet.

Ramingsbijstelling NHC in Wlz-tarief

De indexering van de normatieve huisvestingscomponent is door het NZa lager vastgesteld dan in de raming was verondersteld. Hierdoor is de raming naar beneden bijgesteld.

Overgangsproblematiek naar Wlz (zorgval)

Bij de overgang van zorg en ondersteuning vanuit de Zvw en/of Wmo naar zorg vanuit de Wlz kunnen cliënten in de thuissituatie te maken krijgen met een terugval in uren zorg (omdat de inzet van Wlz-zorg thuis

aan financiële grenzen is gebonden). Om de gevolgen van deze zogenaamde «zorgval» te voorkomen is besloten om de maatwerkregelingen zoals extra kosten thuis (EKT) en de meerzorgregeling uit te verruimen. Om dit te kunnen financieren zijn extra middelen nodig oplopend tot € 40 miljoen in 2022.

Nominaal en onverdeeld Wlz

Dit betreft een aanpassing van het kasritme van de middelen op de post nominaal en onverdeeld Wlz.

Overig beleidsmatig

Deze post is het saldo van verschillende beleidsmatige mutaties.

Technisch

Overheveling middelen tijdelijke voorziening sociaal domein (IBP) (overboeking naar gemeentefonds)

Met het interbestuurlijk programma (IBP) is afgesproken om een tijdelijke voorziening te treffen voor gemeenten, die geconfronteerd worden met een stapeling van tekorten bij de uitvoering van de taken in het sociaal domein. De omvang van de voorziening is € 200 miljoen. De voorziening wordt gevuld met € 100 miljoen in 2018 vanuit VWS en € 100 miljoen in 2018 uit de algemene uitkering. De verdeling van de middelen over de gemeenten zal worden aangeleverd door de VNG.

Dit bedrag wordt overgeheveld van het Uitgavenplafond Zorg naar de algemene uitkering van het gemeentefonds (Uitgavenplafond Rijksbegroting).

Loon- en prijsbijstelling 2018 Wmo huishoudelijke verzorging, Wmo 2015 en Jeugdwet (overboeking naar gemeentefonds)

Deze mutatie betreft het overboeken van de reservering van de loon- en prijsbijstelling vanaf 2019 naar de integratie-uitkering Sociaal domein (delen Wmo 2015 en Jeugdwet) en de integratie-uitkering Wmo/huishoudelijke verzorging. Vanaf 2019 maken deze budgetten onderdeel uit van de algemene uitkering van het gemeentefonds. Dit betreft een overboeking van het Uitgavenplafond Zorg naar het Uitgavenplafond Rijksbegroting.

Loon- en prijsbijstelling 2018 Wmo huishoudelijke verzorging, Wmo 2015 en Jeugdwet

Deze mutatie betreft het overhevelen van de reservering van de loon- en prijsbijstelling 2018 naar de integratie-uitkering Sociaal domein (delen Wmo 2015 en Jeugdwet) en de integratie-uitkering Wmo/huishoudelijke verzorging voor het jaar 2018.

Loon- en prijsbijstelling 2018 beschermd wonen

Deze mutatie betreft het overhevelen van de reservering van de loon- en prijsbijstelling 2018 naar de integratie-uitkering Sociaal domein, deel beschermd wonen.

Overig technisch

Deze post is het saldo van verschillende technische mutaties.

Ontvangsten

Autonoom

Actualisering zorguitgaven

De lagere ontvangsten (eigen bijdragen + overige baten) in 2017 zijn structureel van aard. De realisatie wijkt af van eerdere geraamde effecten van beleidswijzigingen onder meer vanuit het extramuraliseren, de overheveling van eerstelijns verblijf naar de Zvw en de verlaging van de eigen bijdrage bij het Modulair Pakket Thuis (MPT) en nominale bijstellingen.

3.3. Verticale ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde zorguitgaven
Bij de begrotingsgefinancierde zorguitgaven gaat het met name om middelen die op grond van de Wmo 2015 en de Jeugdwet in het gemeentefonds beschikbaar zijn voor de zorg en ondersteuning van jeugdigen, ouderen en mensen met beperkingen. Deze uitgaven staan op de begroting van het gemeentefonds.

Naast de Wmo 2015 en de Jeugdwet vallen enkele andere begrotingsgefinancierde posten onder de brutozorguitgaven. Tot deze categorie horen bepaalde uitgaven voor zorgopleidingen, de uitgaven voor zorg, jeugd en welzijn in Caribisch Nederland, de uitgaven voor de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) en de subsidie(regelingen) NIPT, abortusklinieken, overgang integrale tarieven medisch-specialistische zorg (MSZ), en kwaliteit, transparantie en patiëntveiligheid. Deze uitgaven worden op de VWS-begroting verantwoord op de artikelen 1, 2, 4 en 8. Ten slotte zijn er bedragen gereserveerd op de aanvullende post van het Ministerie van Financiën die onder het Uitgavenplafond Zorg vallen. Dit betreft onder meer de loon- en prijsbijstelling voor de begrotingsgefinancierde zorguitgaven.

In tabel 5 wordt de ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde zorguitgaven weergegeven. De uitgaven die onder de Wmo 2015 en Jeugdwet vallen, worden in tabel 6 gespecificeerd.

Tabel 5 Verticale ontwikkeling van de begrotingsgefinancierde zorguitgaven en aanvullende post Financien 2018–2022 (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
Netto begrotingsgefinancierde Zorguitgaven ontwerpbegroting 2018	7.437,0	7.430,2	7.358,9	7.429,9	7.374,0
<i>Bijstellingen Startnota</i>	17,0	- 5.208,0	- 5.218,9	- 5.287,8	- 5.289,7
Netto begrotingsgefinancierde Zorguitgaven NvW begroting 2018	7.454,0	2.222,2	2.140,0	2.142,1	2.084,3
<i>Bijstellingen 1^e suppletoire begroting 2018</i>					
Wmo 2015 en Jeugdwet (gemeentefonds). Zie tabel 6	193,8	45,8	45,8	45,8	45,8
Autonoom	4,1	9,8	8,6	11,4	0,9
Loon- en prijsontwikkeling	4,1	9,8	8,6	11,4	0,9
Beleidsmatig	- 27,1	- 5,0	15,1	- 1,9	- 1,9
Subsidie NIPT (Artikel 1)	- 8,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Subsidie kwaliteit, transparantie en patiëntveiligheid (Artikel 2)	- 14,0	- 3,0	17,0	0,0	0,0
Subsidieregeling overgang integrale tarieven MSZ (Artikel 2)	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Zorgopleidingen (Artikel 4)	- 0,5	- 0,5	- 0,5	- 0,5	- 0,5
Zorg, jeugd en welzijn in Caribisch Nederland (Artikel 4)	- 4,0	- 0,1	- 0,1	- 0,1	- 0,1
Wtcg (Artikel 8)	- 1,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Loon- en prijsbijstelling begrotingsgefinancierde zorg	- 1,4	- 1,4	- 1,3	- 1,3	- 1,4
Technisch	- 15,0	- 15,0	- 15,0	- 10,0	0,0
H62 Onafhankelijke cliëntondersteuning	- 15,0	- 15,0	- 15,0	- 10,0	0,0
<i>Totaal bijstellingen</i>	<i>155,8</i>	<i>35,6</i>	<i>54,4</i>	<i>45,3</i>	<i>44,8</i>

	2018	2019	2020	2021	2022
Netto begrotingsgefinancierde Zorguitgaven 1° suppletore begroting 2018	7.609,8	2.257,8	2.194,4	2.187,4	2.129,1

De bijstellingen op de begrotingsgefinancierde zorguitgaven worden toegelicht bij de begrotingsartikelen.

Tabel 6 Verticale ontwikkeling van de Wmo- en Jeugdwet-uitgaven 2018–2022 (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
Netto Wmo- en Jeugdwet-uitgaven ontwerpbegroting 2018	6.887,8	6.871,6	6.877,0	6.943,3	6.939,9
<i>Bijstellingen Startnota</i>	0,8	- 5.244,6	- 5.250,9	- 5.317,2	- 5.313,8
Netto Wmo- en Jeugdwet-uitgaven NvW begroting 2018	6.888,6	1.627,0	1.626,1	1.626,1	1.626,1
Technisch	193,8	45,8	45,8	45,8	45,8
Loon- en prijsbijstelling 2018 overig Wmo 2015 en Jeugdwet	144,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Loon- en prijsbijstelling 2018 beschermd wonen	44,8	45,8	45,8	45,8	45,8
Overige	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Totaal bijstellingen 1° suppletore begroting 2018</i>	<i>193,8</i>	<i>45,8</i>	<i>45,8</i>	<i>45,8</i>	<i>45,8</i>
Netto Wmo- en Jeugdwet-uitgaven 1° suppletore begroting 2018	7.082,4	1.672,7	1.671,9	1.671,9	1.671,8

Alleen de middelen die behoren tot het Uitgavenplafond Zorg worden hier verantwoord

Toelichting

Uitgaven

Technisch

Loon- en prijsbijstelling 2018 Wmo huishoudelijke verzorging, Wmo 2015 en Jeugdwet

Deze mutatie betreft het overhevelen van de reservering van de loon- en prijsbijstelling 2018 naar de integratie-uitkering Sociaal domein (delen Wmo 2015 en Jeugdwet) en de integratie-uitkering Wmo/huishoudelijke verzorging voor het jaar 2018.

Loon- en prijsbijstelling 2018 beschermd wonen

Deze mutatie betreft het overhevelen van de reservering van de loon- en prijsbijstelling 2018 naar de integratie-uitkering Sociaal domein, deel beschermd wonen.

4. Verdieping zorguitgaven en -ontvangsten naar sectoren

In deze verdiepingsparagraaf wordt een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de zorguitgaven. Deze verdiepingsparagraaf is opgedeeld in de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wet langdurige zorg (Wlz). De bijstellingen zijn per sector en deelsector weergegeven en toegelicht. Dit geeft een beeld van de budgettaire ontwikkelingen binnen de afzonderlijke onderdelen van de zorg. De bijstellingen zijn weergegeven ten opzichte van de ontwerpbegroting 2018.

In deze verdiepingsparagraaf worden alleen de mutaties toegelicht die hebben plaatsgevonden na de NvW begroting 2018. Voor een uitgebreide toelichting op de Startnota mutaties wordt verwezen naar de NvW begroting 2018 (TK 34 775 XVI, nr. 15).

De toelichtingen zijn onderverdeeld in verschillende categorieën: autonoom, beleidsmatig en technisch. De afzonderlijke posten worden toegelicht als het hiermee gepaard gaande bedrag hoger is dan € 10 miljoen

De bijstellingen op de begrotingsgefinancierde zorguitgaven worden toegelicht bij de begrotingsartikelen.

4.1. Zorgverzekeringswet (Zvw)

In deze paragraaf wordt ingegaan op de financiële ontwikkelingen binnen de Zvw. In tabel 7 wordt het totaal van de bijstellingen tussen de ontwerpbegroting 2018 en de 1^e suppletoire begroting 2018 voor de Zvw per sector/deelsector weergegeven. Na tabel 7 wordt per sector/deelsector ingegaan op de bijstellingen die hebben plaatsgevonden na de NvW begroting 2018.

Tabel 7 Ontwikkeling van de Zvw-uitgaven per deelsector 2018–2022 (bedragen x € 1 miljoen)

	Stand ontwerp- begroting	Bijstelling Startnota	Stand NvW	Bijstelling 1 ^e supple- toire begroting	Stand 1 ^e supple- toire begroting				Bijstelling
	2018	2018	2018	2018	2018	2019	2020	2021	2022
Eerstelijnszorg	5.802,5	0,0	5.802,5	171,7	5.974,2	171,6	171,5	171,5	171,5
Huisartsenzorg	2.999,2	0,0	2.999,2	107,0	3.106,1	106,9	106,9	106,9	106,9
Multidisciplinaire zorgverlening	494,9	0,0	494,9	19,8	514,7	19,8	19,8	19,8	19,8
Tandheelkundige zorg	764,1	0,0	764,1	19,6	783,7	19,6	19,6	19,6	19,6
Paramedische zorg	786,2	0,0	786,2	33,0	819,2	33,0	32,9	32,8	32,8
Verloskundige zorg	260,9	0,0	260,9	- 4,2	256,7	- 4,2	- 4,2	- 4,2	- 4,2
Kraamzorg	314,5	0,0	314,5	3,0	317,5	3,0	3,0	3,0	3,0
Zintuiglijk gehandicapten	182,8	0,0	182,8	- 6,5	176,3	- 6,5	- 6,5	- 6,5	- 6,5
Tweedelijnszorg	24.197,4	0,0	24.197,4	739,2	24.936,6	737,4	737,0	735,7	735,6
Medisch- specialistische zorg	21.840,9	0,0	21.840,9	702,7	22.543,6	701,1	700,6	699,3	699,2
Geriatrische revalidatiezorg en eerstelijns verblijf	1.065,4	0,0	1.065,4	16,3	1.081,7	17,3	17,3	17,3	17,3
Beschikbaarheid- bijdrage academi- sche zorg	674,6	0,0	674,6	22,9	697,5	22,9	23,0	23,0	23,0
Beschikbaarheid- bijdrage kapitaal- lasten academi- sche zorg	54,5	0,0	54,5	1,1	55,6	1,1	1,1	1,1	1,1
Beschikbaarheid- bijdragen overig medisch- specialistische zorg	92,7	0,0	92,7	4,3	97,0	3,1	3,1	3,1	3,1
Overig curatieve zorg	469,4	0,0	469,4	- 8,2	461,2	- 8,2	- 8,2	- 8,2	- 8,2
Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg	3.851,6	0,0	3.851,6	135,3	3.986,9	137,4	137,4	137,4	137,4
Genees- en hulpmiddelen	6.564,6	0,0	6.564,6	- 258,1	6.306,5	- 258,1	- 258,2	- 258,2	- 258,2
Geneesmiddelen	4.969,3	0,0	4.969,3	- 214,4	4.754,9	- 214,5	- 214,5	- 214,5	- 214,5
Hulpmiddelen	1.595,3	0,0	1.595,3	- 43,7	1.551,6	- 43,7	- 43,7	- 43,7	- 43,7
Wijkverpleging	3.778,0	0,0	3.778,0	129,6	3.907,6	130,9	131,2	131,1	131,0
Ziekenvervoer	729,7	0,0	729,7	16,4	746,1	15,3	15,3	15,4	15,4
Ambulancevervoer	611,2	0,0	611,2	20,6	631,8	20,5	20,6	20,6	20,7

	Stand ontwerp- begroting	Bijstelling Startnota	Stand NvW	Bijstelling 1 ^e supple- toire begroting	Stand 1 ^e supple- toire begroting				Bijstelling
	2018	2018	2018	2018	2018	2019	2020	2021	2022
Overige ziekenver- voer	118,5	0,0	118,5	- 4,2	114,3	- 5,2	- 5,2	- 5,2	- 5,2
Opleidingen Grensoverschrij- dende zorg	1.285,8	0,0	1.285,8	43,7	1.329,4	43,6	43,2	41,6	42,4
Nominaal en onverdeeld	676,9	0,0	676,9	22,6	699,5	22,5	22,5	22,5	22,5
	1.608,7	22,0	1.630,7	- 1.541,0	89,8	- 1.909,1	- 2.231,4	- 2.428,3	- 2.759,8
Bruto Zwv- uitgaven	48.495,3	22,0	48.517,3	- 540,8	47.976,5	- 908,6	- 1.231,5	- 1.431,3	- 1.762,3
Eigen betalingen Zvw	3.308,4	- 100,7	3.207,7	0,0	3.207,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Zvw-ontvangsten	3.308,4	- 100,7	3.207,7	0,0	3.207,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto Zwv- uitgaven	45.186,9	122,7	45.309,6	- 540,8	44.768,8	- 908,6	- 1.231,5	- 1.431,3	- 1.762,3

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Eerstelijnszorg (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting</i>					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>					
Dit betreft de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
Huisartsenzorg	103,3	103,3	103,3	103,3	103,3
Multidisciplinaire zorgverlening	16,8	16,8	16,8	16,8	16,8
Tandheelkundige zorg	25,7	25,7	25,7	25,7	25,7
Paramedische zorg	26,7	26,6	26,6	26,5	26,5
Verloskundige zorg	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
Kraamzorg	11,1	11,1	11,1	11,1	11,1
Zintuiglijk gehandicapten	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2
<i>Actualisering zorguitgaven</i>					
Zintuiglijk gehandicapten	- 12,7	- 12,7	- 12,7	- 12,7	- 12,7
Oefentherapie	- 0,3	- 0,3	- 0,3	- 0,3	- 0,3
Dieetadvisering	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Kraamzorg	- 8,1	- 8,1	- 8,1	- 8,1	- 8,1
Verloskundige zorg	- 13,3	- 13,3	- 13,3	- 13,3	- 13,3
Ergotherapie	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
Logopedie	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Tandheelkundige zorg Zvw	- 6,1	- 6,1	- 6,1	- 6,1	- 6,1

Zoals gerapporteerd in het VWS-jaarsverslag 2017 vielen de uitgaven voor de eerstelijnszorg in 2017 lager uit dan eerder geraamd. Deze lagere uitgaven worden deels structureel verondersteld. Per saldo gaat het daarbij om circa € 34 miljoen. De lagere uitgaven voor kraamzorg en verloskundige zorg hangen samen met een lager aantal geboorten. Op basis van onderzoek en in gang gezette acties bij de zorg voor zintuiglijk gehandicapten worden de lagere uitgaven in 2017 voor de helft structureel verondersteld.

Technisch

Overig technisch					
Huisartsenzorg					
<i>Overboeking middelen voor substitutie vanuit sector MSZ</i>	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Multidisciplinaire zorgverlening					

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Overboeking middelen voor substitutie vanuit sector MSZ</i>	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	171,7	171,6	171,5	171,5	171,5

Tweedelijnszorg (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Toelichting uitgaven 1° suppletoire begroting</i>					

Autonoom

Loon- en prijsbijstelling

Dit betreft de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.

Medisch-specialistische zorg	709,4	707,8	707,3	706,0	705,9
Geriatrische revalidatiezorg en eerstelijns verblijf	36,0	36,0	36,0	36,0	36,0
Beschikbaarheidsbijdrage overig medisch-specialistische zorg	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1
Beschikbaarheidsbijdrage kapitaallasten academische zorg	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Beschikbaarheidsbijdrage academische zorg	22,9	22,9	23,0	23,0	23,0
Overig curatieve zorg	15,2	15,2	15,2	15,2	15,2

Actualisering zorguitgaven

Overig curatieve zorg
Zoals gerapporteerd in het VWS-jaarsverslag 2017 vielen de uitgaven in 2017 circa € 21 miljoen lager uit dan eerder geraamd. Met uitzondering van de trombosediensten en de beleidsregel innovatie is sprake van een stijging van de uitgaven ten opzichte van 2016, maar de stijging is lager dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. De onderschrijding wordt structureel verondersteld.

Geriatrische revalidatiezorg	- 18,7	- 18,7	- 18,7	- 18,7	- 18,7
------------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Zoals gerapporteerd in het VWS-jaarsverslag 2017 vielen de uitgaven in 2017 circa € 19 miljoen lager uit dan eerder geraamd. De onderschrijding wordt structureel verondersteld.

Technisch

Medisch-specialistische zorg <i>Overboeking middelen voor substitutie naar huisartsenzorg en MDZ</i>	- 6,7	- 6,7	- 6,7	- 6,7	- 6,7
Overig curatieve zorg <i>Overheveling trombosezorg naar sector ouderenzorg (Wlz)</i>	- 2,8	- 2,8	- 2,8	- 2,8	- 2,8
Geriatrische revalidatiezorg en eerstelijns verblijf <i>Overheveling vervoer van GRZ naar overig ziekenvervoer</i>	- 1,0				
Beschikbaarheidsbijdrage overig medisch-specialistische zorg <i>Overheveling i.v.m. andere bekostiging van post mortem orgaantransplantatie vanuit de VWS-begroting; aanvulling op overheveling in begroting 2018</i>	1,3				

Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	739,2	737,4	737,0	735,7	735,6
---	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Toelichting uitgaven 1° suppletoire begroting</i>					

Autonoom

Loon- en prijsbijstelling

Dit betreft de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.

Technisch

	134,3	136,4	136,4	136,4	136,4
--	-------	-------	-------	-------	-------

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Ambulantiseringschuif ggz vanuit sector langdurige ggz (Wlz)</i>	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	135,3	137,4	137,4	137,4	137,4

Genees- en hulpmiddelen (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting</i>					

Autonoom

Loon- en prijsbijstelling

Dit betreft de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.

Geneesmiddelen	147,6	147,5	147,5	147,5	147,5
Hulpmiddelen	47,4	47,4	47,4	47,4	47,4

Actualisering zorguitgaven

Geneesmiddelen	- 261,5	- 260,3	- 260,4	- 260,4	- 260,4
----------------	---------	---------	---------	---------	---------

De onderuitputting bij de geneesmiddelen op basis van de actualisatiecijfers 2017 bedraagt € 261 miljoen. De onderschrijding komt voornamelijk door het koerseffect van de Britse Pond (wat doorwerkt via de Wet geneesmiddelenprijzen), de rol van verzekeraars omtrent de inkoop van geneesmiddelen en een beperkte volumegroei.

Hulpmiddelen	- 90,7	- 88,6	- 88,7	- 89,0	- 89,0
--------------	--------	--------	--------	--------	--------

De onderuitputting bij de hulpmiddelen op basis van de actualisatiecijfers 2017 bedraagt € 91 miljoen. Dit is voornamelijk het gevolg van scherpe inkoop (m.n. op hoortoestellen en verzorgingsmiddelen) door zorgverzekeraars in 2016 (dit effect was nog niet structureel doorgetrokken).

Geneesmiddelen	- 100,0	- 100,0	- 100,0	- 100,0	- 100,0
----------------	---------	---------	---------	---------	---------

Ramingsbijstelling geneesmiddelen

De verwachte uitgaven aan geneesmiddelen is gegeven de inschatting van het Zorginstituut lager dan eerder geraamd. Dit is onder andere het gevolg van de prijsdruk op geneesmiddelen. Ten aanzien van de uitgaven 2018 is een bijstelling van € 100 miljoen op zijn plaats.

Technisch

<i>Ruimte kader hulpmiddelen</i>	- 0,4	- 2,4	- 2,3	- 2,1	- 2,1
<i>Ruimte kader geneesmiddelen</i>	- 0,1	- 0,7	- 0,6	- 0,6	- 0,6
<i>Ruimte kader geneesmiddelen</i>	- 0,4	- 1,0	- 1,0	- 1,0	- 1,0

Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	- 258,1	- 258,1	- 258,2	- 258,2	- 258,2
---	---------	---------	---------	---------	---------

Wijkverpleging (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting</i>					

Autonoom

Loon- en prijsbijstelling

Dit betreft de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.

	131,8	131,9	132,2	132,1	132,0
--	-------	-------	-------	-------	-------

Technisch

	2018	2019	2020	2021	2022
Overheveling naar de VWS-begroting i.v.m. doorbetaling van loon bij ziekte en kortdurend zorgverlof van zorgverleners van pgb-houders.	- 2,2	- 1,0	- 1,0	- 1,0	- 1,0
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	129,6	130,9	131,2	131,1	131,0

Ziekenvervoer (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
--	------	------	------	------	------

Toelichting uitgaven 1° suppletoire begroting

Autonoom

Loon- en prijsbijstelling

Dit betreft de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.

Ambulancevervoer	20,6	20,5	20,6	20,6	20,7
Overige ziekenvervoer	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0

Actualisering zorguitgaven

Overige ziekenvervoer	- 9,2	- 9,2	- 9,2	- 9,2	- 9,2
-----------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Zoals gerapporteerd in het VWS-jaarverslag 2017 vielen de uitgaven voor overig ziekenvervoer in 2017 circa € 9 miljoen lager uit dan eerder geraamd. De onderschrijding is in lijn met de ontwikkelingen van de afgelopen jaren. Deze onderschrijding wordt structureel verondersteld en is het gevolg van scherpere inkoop door zorgverzekeraars.

Technisch

Overige ziekenvervoer

Overheveling vervoer van geriatrische revalidatiezorg naar overig ziekenvervoer

1,0

Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	16,4	15,3	15,3	15,4	15,4
---	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Opleidingen (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
--	------	------	------	------	------

Toelichting uitgaven 1° suppletoire begroting

Autonoom

Loon- en prijsbijstelling

Dit betreft de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.

	43,7	43,6	43,2	41,6	42,4
--	------	------	------	------	------

Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	43,7	43,6	43,2	41,6	42,4
---	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Grensoverschrijdende zorg (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
--	------	------	------	------	------

Toelichting uitgaven 1° suppletoire begroting

Autonoom

Loon- en prijsbijstelling

Dit betreft de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.

	22,6	22,5	22,5	22,5	22,5
--	------	------	------	------	------

	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	22,6	22,5	22,5	22,5	22,5
Nominaal en onverdeeld (bedragen x € 1 miljoen)					
	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting</i>					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>	- 1.538,4	- 1.538,9	- 1.538,3	- 1.535,3	- 1.535,9
Dit betreft de uitdeling aan de verschillende sectoren van de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
<i>Nominale ontwikkeling</i>		- 364,2	- 687,9	- 889,1	- 1.220,3
De raming van de loon- en prijsbijstelling is aangepast op basis van de macro-economische inzichten in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Planbureau (CPB).					
Technisch					
<i>Flankerend beleid hoofdlijnenakkoorden</i>	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
<i>Overboeking middelen flankerend beleid hoofdlijnenakkoorden</i>	- 2,0	- 2,0	- 2,0	- 2,0	- 2,0
<i>Ruimte nominaal en onverdeeld</i>	- 2,6	- 6,0	- 1,0	0,0	0,0
<i>Middelen nieuwbouw EMA</i>			- 4,2	- 4,0	- 3,7
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 6)	- 1.541,0	- 1.909,1	- 2.231,4	- 2.428,3	- 2.759,8

4.2. Wet langdurige zorg (Wlz)

In deze paragraaf wordt ingegaan op de financiële ontwikkelingen binnen de Wlz. In tabel 8 wordt het totaal van de bijstellingen tussen de ontwerp-begroting 2018 en de 1^e suppletoire begroting 2018 voor de Wlz per sector/deelsector weergegeven. Na tabel 8 wordt per sector/deelsector alleen ingegaan op de bijstellingen die hebben plaatsgevonden na de NvW begroting 2018.

Tabel 8 Ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten per deelsector 2018-2022 (bedragen x € 1 miljoen)

	Stand ontwerpbe- grotting	Bijstelling Startnota	Stand NvW	Bijstelling 1 ^o suppletoire begroting	Stand 1 ^o suppletoire begroting	2018	2019	2020	2021	2022	Bijstelling
Binnen contracteerruimte	18.107,2	0,0	18.107,2	804,6	18.911,8		832,1	856,2	878,7		898,8
Ouderenzorg	9.840,1	0,0	9.840,1	403,3	10.243,4		425,4	445,3	462,8		472,9
Gehandicaptenzorg	6.407,8	0,0	6.407,8	306,9	6.714,7		302,6	302,2	302,4		302,6
Langdurige ggz	576,2	0,0	576,2	-19,3	556,9		-19,3	-19,4	-19,4		-19,4
Volledig pakket thuis	444,3	0,0	444,3	66,5	510,7		66,5	66,3	66,3		66,3
Extramurale zorg	623,8	0,0	623,8	-3,4	620,4		-3,6	-3,8	-4,0		-4,2
Overige binnen contracteerruimte	215,0	0,0	215,0	50,7	265,7		60,7	65,7	70,7		80,7
Persoonsgebonden budgetten	2.156,2	0,0	2.156,2	-172,0	1.984,2		-172,0	-172,0	-171,9		-171,9
Buiten contracteerruimte	1.548,4	49,8	1.598,2	-915,8	682,4		-1.099,6	-1.333,3	-1.504,2		-1.731,3
Kapitaallasten (nacalculatie)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0		0,0
Beheerskosten	185,3	0,0	185,3	8,1	193,4		12,4	8,4	6,2		6,2
Overig buiten contracteerruimte ¹	396,9	0,0	396,9	62,8	459,7		77,9	77,9	77,9		77,9
Nominaal en onverdeeld	966,2	49,8	1.016,0	-986,7	29,3		-1.189,9	-1.419,6	-1.588,4		-1.765,4
Bruto Wlz-uitgaven	21.811,9	49,8	21.861,7	-283,3	21.578,4		-439,4	-649,1	-797,4		-1.004,3
Eigen bijdrage Wlz	1.879,1	-16,2	1.862,9	-24,8	1.838,1		-24,8	-24,8	-24,8		-24,8
Wlz-ontvangsten	1.879,1	-16,2	1.862,9	-24,8	1.838,1		-24,8	-24,8	-24,8		-24,8
Netto-Wlz-uitgaven	19.932,8	66,0	19.998,8	-258,5	19.740,3		-414,6	-624,3	-772,6		-979,5

¹ Bij de Wlz zijn onder de post «overige buiten contracteerruimte» opgenomen de deelsectoren: bovenbudgettaire vergoedingen, tandheelkunde Wlz, instellingen voor medisch-specialistische zorg Wlz, overige curatieve zorg Wlz, ADL, extramurale behandeling, zorginfrastructuur, innovatie en beschikbaarheidsbijdrage opleidingen Wlz.

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productiefactoren (voorlopige) realisatiegegevens.

Binnen contracteerruimte (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2020	2021
<i>Toelichting uitgaven 1° suppletoire begroting</i>					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>					
Dit betreft de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
Ouderenzorg	319,9	342,0	361,9	379,4	389,5
Gehandicaptenzorg	210,4	211,1	210,8	210,9	211,1
Langdurige ggz	19,0	19,0	18,9	18,9	18,9
Volledig pakket thuis	15,2	15,2	15,0	15,0	15,0
Extramurale zorg	21,4	21,2	21,0	20,8	20,6
Overige binnen contracteerruimte	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4
<i>Actualisering zorguitgaven</i>					
Ouderenzorg	80,6	80,6	80,6	80,6	80,6
Gehandicaptenzorg	144,9	144,9	144,9	144,9	144,9
Langdurige ggz	- 37,3	- 37,3	- 37,3	- 37,3	- 37,3
Volledig pakket thuis	51,2	51,2	51,2	51,2	51,2
Extramurale zorg	- 24,8	- 24,8	- 24,8	- 24,8	- 24,8
Overige binnen contracteerruimte	33,3	33,3	33,3	33,3	33,3
Deze mutatie betreft de doorwerking in 2018 van de actualisering van de uitgaven 2017. Zoals gemeld in het jaarverslag 2017 zijn dit voorlopige cijfers van de NZa, op basis van de tweede ronde productieafspraken.					
<i>Ramingsbijstelling uitgaven Wlz</i>	- 100,0	- 105,0	- 105,0	- 105,0	- 105,0
Uit de uitvoeringsgegevens blijkt dat er ruimte is tussen het beschikbare Wlz-kader voor zorg in natura en persoonsgebonden budgetten en de benodigde raming in de begroting. Deze wordt structureel verondersteld. De uitgavenraming wordt in 2018 met € 100 miljoen verlaagd en vanaf 2019 met € 105 miljoen.					
Beleidsmatig					
<i>Actualisatie onderuitputting Zorg in natura (Wlz)</i>	54,0	54,0	54,0	54,0	54,0
Op basis van de actualisatiecijfers wordt de in de VWS-begroting veronderstelde onderuitputting van de Wlz-leveringsvorm zorg in natura vanaf 2018 verlaagd van 0,6% naar 0,3%. De in de begroting geraamde uitgaven voor zorg in natura worden daarom met € 54 miljoen verhoogd. Het Wlz-kader, het beschikbare budget voor zorg in natura waarmee zorg wordt ingekocht, verandert niet.					
<i>Overgangsproblematiek naar Wlz (zorgval)</i>	10,0	20,0	25,0	30,0	40,0
Bij de overgang van zorg en ondersteuning vanuit de Zvw en/of Wmo naar zorg vanuit de Wlz kunnen cliënten in de thuissituatie te maken krijgen met een terugval in uren zorg (omdat de inzet van Wlz-zorg thuis aan financiële grenzen is gebonden). Om de gevolgen van deze zogenaamde «zorgval» te voorkomen is besloten om de maatwerkregelingen zoals extra kosten thuis (EKT) en de meerzorgregeling uit te verruimen. Om dit te kunnen financieren zijn extra middelen nodig oplopend tot € 40 miljoen in 2022.					
Technisch					
Langdurige ggz					
<i>Ambulantiseringsschuif ggz naar sector curatieve ggz (Zvw)</i>	- 1,0	- 1,0	- 1,0	- 1,0	- 1,0
Gehandicaptenzorg					
<i>Ruimte Zorg in natura</i>	- 2,4	- 2,4	- 2,4	- 2,4	- 2,4
Ouderenzorg					
<i>Overheveling trombosezorg vanuit sector overig curatieve zorg (Zvw)</i>	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 7)	804,6	832,1	856,2	878,7	898,8

Persoonsgebonden budgetten (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting</i>					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i> Dit betreft de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.	75,9	75,9	75,9	75,9	76,0
<i>Actualisering zorguitgaven</i> Deze mutatie betreft de doorwerking in 2018 (en volgende jaren) van de actualisering van de uitgaven 2017. Zoals gemeld in het jaarverslag 2017 zijn dit voorlopige cijfers van de NZa, op basis van de tweede ronde productieafspraken.	- 247,9	- 247,9	- 247,9	- 247,9	- 247,9
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 7)	- 172,0	- 172,0	- 172,0	- 171,9	- 171,9

Beheerskosten (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting</i>					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i> Dit betreft de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.	6,3	6,0	6,0	6,0	6,0
Beleidsmatig					
<i>Overige beleidsmatig</i>					
<i>Kosten onafhankelijke cliëntondersteuning</i>	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
<i>Kasschuif beheerskosten Wlz Pgb</i>	6,4	0,0	0,0	- 2,1	- 2,1
<i>Kasschuif ICT-investeringen PGB2.0-systeem</i>	- 4,0	4,0			
Technisch					
<i>Ruimte beheerskosten Wlz en maatwerk</i>	- 3,0				
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 7)	8,1	12,4	8,4	6,2	6,2

Overige buiten contracteerruimte (bedragen x € 1 miljoen)

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting</i>					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i> Dit betreft de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
<i>Bovenbudgettaire vergoedingen</i>	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
<i>Overige Wlz-zorg</i>	8,0	10,7	10,7	10,8	10,8
<i>Opleidingen</i>	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
<i>Actualisering zorguitgaven</i>					
<i>Bovenbudgettaire vergoedingen</i>	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
<i>Overige Wlz-zorg</i>	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0

	2018	2019	2020	2021	2022
De overschrijding is het saldo van overschrijdingen bij de boven-budgettaire vergoedingen, de tandheeskundige zorg Wlz en overige Wlz-zorg.					
Beleidsmatig					
Overige Wlz-zorg					
<i>Transitiekosten bedrijfsvoering verpleeghuiszorg</i>	50,0	50,0	50,0	50,0	
In het programma kwaliteit verpleeghuiszorg is vanuit de tijdelijke transitie-middelen (2018–2021) € 50 miljoen beschikbaar gesteld voor regionale knelpunten op het gebied van innovatie, ICT of arbeidsmarkt.					
<i>Experiment domeinoverstijgende zorg</i>	– 12,4				
Binnen de Wlz zijn er incidenteel in 2018 middelen geormerkt voor een experiment «domeinoverstijgende zorg». Dit experiment wordt niet in 2018 opgestart en de middelen vallen vrij.					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 7)	62,8	77,9	77,9	77,9	27,9
Nominaal en onverdeeld (bedragen x € 1 miljoen)					
	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting</i>					
Autonoom					
<i>Loon- en prijsbijstelling</i>	– 689,0	– 713,9	– 733,1	– 750,6	– 760,8
Dit betreft de uitdeling aan de verschillende sectoren van de tranche 2018 van de vergoeding voor loon- en prijsontwikkeling.					
<i>Nominale ontwikkeling</i>	– 48,6	– 228,4	– 393,7	– 511,1	– 702,4
De raming van de loon- en prijsbijstelling is aangepast op basis van de macro-economische inzichten in het Centraal Economisch Plan (CEP 2017) van het Centraal Planbureau (CPB).					
Beleidsmatig					
<i>Tijdelijke voorziening sociaal domein (IBP)</i>	100,0				
Met het interbestuurlijk programma (IBP) is afgesproken om een tijdelijke voorziening te treffen voor gemeenten, die een stapeling van tekorten ervaren bij de uitvoering van de taken in het sociaal domein. De omvang van de voorziening is € 200 miljoen. De voorziening wordt gevuld met € 100 miljoen in 2018 vanuit VWS en € 100 miljoen in 2018 uit de algemene uitkering. De verdeling van de middelen over de gemeenten zal worden aangeleverd door de VNG.					
<i>Bijstelling LPO care 2017</i>	– 14,9	– 21,8	– 31,7	– 43,6	– 43,5
Op de sector nominaal en onverdeeld Wlz vallen middelen vrij die niet zijn ingezet bij de prijsindexatie 2017.					
<i>Bijstelling NHC-raming</i>	11,0	– 7,7	– 29,9	– 36,1	– 42,7
De indexering van de normatieve huisvestingscomponent is door het NZa lager vastgesteld dan in de raming was verondersteld. Hierdoor is de raming naar beneden bijgesteld.					
<i>Nominaal en onverdeeld Wlz</i>	– 1,0	32,0	19,0	5,0	– 14,0
Dit betreft een aanpassing van het kasritme van de middelen op de post nominaal en onverdeeld Wlz.					
<i>Overig beleidsmatig</i>					
<i>Ruimte LPO in verband met vrijval Fort Oranje</i>	– 5,3				
Technisch					

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Overheveling middelen tijdelijke voorziening sociaal domein (IBP) (Overboeking naar gemeentefonds)</i>	- 100,0				
Met het interbestuurlijk programma (IBP) is afgesproken om een tijdelijke voorziening te treffen voor gemeenten, die geconfronteerd worden met een stapeling van tekorten bij de uitvoering van de taken in het sociaal domein. De omvang van de voorziening is € 200 miljoen. De voorziening wordt gevuld met € 100 miljoen in 2018 vanuit VWS en € 100 miljoen in 2018 uit de algemene uitkering. De verdeling van de middelen over de gemeenten zal worden aangeleverd door de VNG. Dit bedrag wordt overgeheveld van het Uitgavenplafond Zorg naar de algemene uitkering van het gemeentefonds (Uitgavenplafond Rijksbegroting).					
<i>Transitiekosten bedrijfsvoering verpleeghuiszorg</i>	- 50,0	- 50,0	- 50,0	- 50,0	
Van de gereserveerde transitiekosten kwaliteitskader verpleeghuiszorg wordt vanuit de tijdelijke transitie-middelen (2018–2021) € 50 miljoen overgeboekt naar de sector overige Wlz-zorg.					
<i>Loon- en prijsbijstelling 2018 Wmo huishoudelijke verzorging, Wmo 2015 en Jeugdwet (Overboeking naar gemeentefonds)</i>		- 154,2	- 154,5	- 156,2	- 156,2
Deze mutatie betreft het overboeken van de reservering van de loon- en prijsbijstelling vanaf 2019 naar de integratie-uitkering Sociaal domein (delen Wmo 2015 en Jeugdwet) en de integratie-uitkering Wmo/huishoudelijke verzorging. Vanaf 2019 maken deze budgetten onderdeel uit van de algemene uitkering van het gemeentefonds. Dit betreft een overboeking van het Uitgavenplafond Zorg naar het Uitgavenplafond Rijksbegroting.					
<i>Loon- en prijsbijstelling 2018 Wmo huishoudelijke verzorging, Wmo 2015 en Jeugdwet</i>	- 144,1				
Deze mutatie betreft het overboeken van de reservering van de loon- en prijsbijstelling 2018 naar de integratie-uitkering Sociaal domein (delen Wmo 2015 en Jeugdwet) en de integratie-uitkering Wmo/huishoudelijke verzorging voor het jaar 2018.					
<i>Loon- en prijsbijstelling 2018 beschermd wonen</i>	- 44,8	- 45,8	- 45,8	- 45,8	- 45,8
Deze mutatie betreft het overboeken van de reservering van de loon- en prijsbijstelling 2018 naar de integratie-uitkering Sociaal domein, deel beschermd wonen.					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 7)	- 986,7	- 1.189,9	- 1.419,6	- 1.588,4	- 1.765,4
Ontvangsten (bedragen x € 1 miljoen)					
	2017	2018	2019	2020	2021
<i>Toelichting uitgaven 1^e suppletoire begroting</i>					
<i>Actualisering zorguitgaven</i>	- 24,8	- 24,8	- 24,8	- 24,8	- 24,8
De lagere ontvangsten (eigen bijdragen + overige baten) in 2017 zijn structureel van aard. De realisatie wijkt af van eerdere geraamde effecten van beleidswijzigingen onder meer vanuit het extramuraliseren, de overheveling van eerstelijns verblijf naar de Zvw en de verlaging van de eigen bijdrage bij het Modulair Pakket Thuis (MPT) en nominale bijstellingen.					
Totaal bijstellingen (aansluiting tabel 7)	- 24,8	- 24,8	- 24,8	- 24,8	- 24,8